

VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

OSNOVNE ORGANIZACIJE SZDL PRED KONGRESOM

V preteklem tednu več sto novih članov

V preteklem tednu so pričele osnovne organizacije SZDL v Pomurju z obširno akcijo za pridobivanje novih članov v Socialistično zvezo. Pobudo za to so dale občinske konference Socialistične zveze. S pridobivanjem članov v SZDL se vaški odbori vključujejo v priprave za V. kongres Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije, ki bo v drugi polovici aprila.

V Murški Soboti so v času po letni konferenci SZDL sprejeli v organizacijo večje število volivcev, največ v terenski organizaciji Partizan in sicer 120. V terenski organizaciji Trg zmage so zabeležili 50, v organizaciji Lendavska ulica 15 in v Rakičanu 75 novih članov Socialistične zveze.

Iz Lendave poročajo, da so vaške organizacije sprejele v SZDL preko 200 volivcev. Med najboljše sodijo organizacije v Radmožancih, Petišovcih, Centibi, Kapci in v Turnišču. V Radmožancih doslej niso bili niti člani krajevnega odbora včlanjeni v Socialistično zvezo. Tudi v beltinski občini so va-

ki odbori pokazali precejšnjo aktivnost. V Odrancih so na novo sprejeli 95 volivcev. Do nedavna je bilo v tej vasi včlanjenih v SZDL le 21 odstotkov volilnih upravičencev. Na množičnem sestanku v Izakovcih v soboto je pristopilo v SZDL 84 volivcev, 80 novih članov pa so sprejeli tudi v G. Bistrici.

V soboški občini so bile pred nekaj dnevi sektorske konference SZDL, na katerih so se odbori osnovnih organizacij pomenili glede sprejemanja novih članov v Socialistično zvezo. Do danes je sprejelo nekaj vaških organizacij tudi v tej občini večje število novih članov. Med ostalimi so tudi v vaški organizaciji SZDL v Sebeborcih sklenili, da bodo sprejeli v Socialistično zvezo čez 80 novih članov.

Kaže, da bodo posamezne osnovne organizacije do V. kongresa SZDL vključile v

Šola za odrasle v Petrovcih-Šaloveih

Na območju občine Petrovci-Šalovei delujeta dve šoli za odrasle in sicer v Petrovcih in Šaloveih. Obe šoli obiskuje nad 70 poslušalcev. Pouk je štirikrat tedensko po pet ur. Kljub zaposlenosti poslušalci redno obiskujejo pouk ter kažejo veliko zanimanje. Poprečna starost poslušalcev je 28 let.

Med slušatelji dvoletne Srednje kmetijske šole v Rakičanu ŠOLA, KI RASTE Z ŽIVLJENJEM

Oglasil se je zvonec in na hodnik so se vsuli »dijaki« — med njimi tudi taki, ki so že prestopili štirideseto leto. Hitro smo bili v živahnem pomenku o življenju v šoli in o morebitnih težkočah, kajti po desetih ali celo več letih spet pričeti drgniti šolske klopi, ni kar tako. »Približno tri tedne je bilo treba, da sem se nekoliko vživela, je pripomnil Milan Lacko iz Ptuj. Podobno tudi drugi.

Tako so pričeli. Sprva je bilo precej hudo zaradi pomanjkanja prostorov in predavateljev. Pred izpiti so se potrudili, zato so ob semestru dosegli kljub dokaj ostremu kriteriju precej lep uspeh. Takega mnenja so slušatelji Jože Kolarič, Milan Lacko, Geza Vida in Jože Vrtič, s katerimi smo se največ razgovarjali. Tudi ravnatelj šole ing. Franc Skledar se je precej pohvalno izrazil o slušateljih. Od 180 jih je z uspehom zaključilo prvo pol letje kar 95,6 odstotka. Dobre povprečne uspehe so dosegli predosem pri fiziki, sadjarstvu in floznanstvu.

In težkoče? V vseh štirih oddelkih isto: anatomija pri predmetu živinoreja, biologija in kemija. Vendar tudi tukaj gre, saj blada pri učenju pravo tovarništvo. Tisti, ki snov hitreje dojemajo, pomagajo drugim. Učni program je zelo

Slušatelji kmetijske šole v Rakičanu med odmorom

organizacijo večino volivcev. Vendar je še vedno precejšnje število osnovnih organizacij SZDL, ki do sedaj niso ničesar storile za pridobivanje članstva.

Letos 500 brigadirjev

Letos se bo iz Pomurja udeležilo mladinske delovne akcije preko 500 brigadirjev. Še ta mesec bo odšla na cesto II. specialna pomurska brigada, ki bo sestavljena iz kmečkih fantov in deklet.

Brigada bo štela 120 brigadirjev. Z brigado bo odpotoval tudi predavateljski kader — strokovnjaki, ki bodo predavali na traktorskem tečaju. Okrajna zadruga zveza v M. Soboti bo dala na razpolago strojni park. Zanimanje za to specialno brigado je med mladino veliko.

Občni zbor sindikalne podružnice opekarne Boreci Večina delavcev novi način nagrajevanja ugodno ocenjuje

Kaj je pokazalo nagrajevanje po enoti proizvoda — Kolektiv v Borecih z razumevanjem daje sredstva za obnovo obrata v Lukavcih

Na letošnjem občnem zboru sindikalne podružnice v Opekarni Boreci so med drugim ugotavljali, kakšne rezultate je dalo nagrajevanje po enoti proizvoda. Člani kolektiva so navajali posamezne pomanjkljivosti te ali one skupine,

saj je uspeh ekonomske enote odvisen od prizadevanja vsakega posameznika, ki dela v skupini. Pri tem so nekoliko kritizirali skupino, ki izdeluje zidak. Poleg tega, da posamezniki niso bili dovolj prizadevni, kar se je pokazalo tudi

pri prejemkih, je bilo delo skupine nekoliko slabše tudi zaradi tega, ker so delali v njej večinoma novinci.

V zvezi z nagrajevanjem po enoti proizvoda so tudi ugotavljali, da se posamezni delavci še vedno preveč zaposlujejo izven opekarne, kar močno vpliva na delovno storilnost v opekarni. Kaže, da bodo morali predvsem letos v tem pogledu več storiti tudi v upravnem odboru sindikalne podružnice. Na splošno je bilo po ugotovitvi občnega zbora lani s strani sindikata nekoliko premalo političnega dela v kolektivu.

Delavci obrata v Borecih z velikim zanimanjem zasledujejo obnovo opekarniškega obrata v Lukavcih, za katerega daje podjetje skoraj vsa razpoložljiva investicijska sredstva. Glede na obnovo tega obrata letošnja proizvodnja v opekarni ne bo tolikšna, kot je bila lani. Kljub temu, da je tudi borečki obrat potreben večjih investicij, je doslej kolektiv tega obrata z vsem razumevanjem dajal sredstva za čimhitrejšo obnovo opekarne v Lukavcih. Med najnujnejše investicije v Borecih sodi transportni park — tako so ugotavljali na občnem zboru — saj ob sedanjih razmerah ni mogoče povečevati proizvodnje, prav tako pa imajo delavci težave ob iztrošenih transportnih napravah pri organizaciji dela med posameznimi skupinami.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 18. do 27. marca

Približno do 25. marca bo v splošnem ugodno in zelo toplo vreme, le okrog 21. marca nekaj dežja, ki bo v glavnem v zahodni Sloveniji. Okrog 26. marca močnejše padavine z ohladitvijo.

Dr. V. M.

Precejšnji tržni viški živine, perutnine in jaje

Predvčerajšnjim je bilo v Murški Soboti posvetovanje zastopnikov kmetijskih zadrug, poslovnih zvez in nekaterih podjetij o prometu z živino za zakol in plemo, o perutninarstvu ter o proizvodnji jaje.

Na posvetovanju je bilo ugotovljeno, da se Pomurje aktivno vključuje v našo izvozno trgovino, saj ima iz leta v leto za izvoz večje količine kmetijskih pridelkov. Glede na to je bilo poudarjeno, da naj naši proizvajalci iščejo take izvoznike, ki bodo nudili dovolj ugodno udeležbo pri ustvarjenih devizah. Letos računajo, da bodo kmetijske zadruge odkupile 7000 glav goveje ži-

vine in 57.000 prašičev, tržni viški jaje pa bodo znašali nekaj čez 21 milijonov jaje. Precejšnje postavke pri odkupu predstavlja tudi plemenska živina.

Posvetovanje je pokazalo, da predstavlja odkup perutnine in jaje v Pomurju eno tretjino tržnih viškov v LR Sloveniji, kar kaže, da je moč z organiziranim odkupom zagotoviti neprekinjeno proizvodnjo jajčnega prahu in tovarni mlečnega prahu v Murški Soboti. Na posvetovanju je bilo med drugim dogovorjeno, naj bi v bodoče organizirale ves odkup jaje kmetijske zadruge.

O nekaterih vprašanih o odkupu bomo pisali obširneje v prihodnji številki.

Mešalnica za krmila

Prejšnji teden je začela obratovati v Puconcih mešalnica za močnata krmila. Mešalnica je uredilo mlinsko podjetje v Murški Soboti, ki je v ta namen preuredilo bivši mlin v Puconcih. Vsa dela so stala 5 milijone dinarjev, ki jih je investiralo podjetje iz svojih sredstev. Zmogljivost mešalnice je 10 ton krmil v eni delovni izmeni, predvidevajo pa, da bodo delali v treh izmenah, seveda če bodo na razpolago surovine.

Začetna dela za tovarno težke konfekcije

Prejšnji teden so v Murški Soboti začeli pripravljati gradnjo tovarne težke konfekcije. Sedaj merijo zemljišča, kjer bodo stali posamezni objekti. Tovarno bodo gradili na Panski cesti, kjer bo potrebno tudi nekaj stanovanjskih hiš. Tovarna bo imela tudi svoj transformator.

V Sebeborcih ustanovljena šolska zadruga

V soboto so imeli na šoli v Sebeborcih ustanovni občni zbor šolske zadruge. Ustanovili so jo na pobudo kmetijske zadruge Martjanci, ki jim je dodelila tudi večjo parcelo ter obljubila strojno in strokovno pomoč.

Otroci so pokazali za to z drugo veliko zanimanje, saj jih je včlanjenih okrog 50 iz vse okolice. Ko bo postalo nekoliko topleje, bodo začeli s prvim praktičnim delom. Letos bodo pridelovali koruzo, kumarice in papriko. -ko

Dopisniki iz raznih krajev nam poročajo o številnih proslavah in prireditvah ob Dnevu žena ter poudarjajo, da so bile prireditve tako množične, kot nobene doslej. Tako nam dopisnik G. J. iz CRENSOVČEV poroča, da so otroci tamkajšnje osemletke svoje matere razveselili z lepim nastopom in čajanko, ki je potekala v tako prisrčnem vzdušju, da bo vsem ostala še dolgo v spominu. Dopisnik -ek nam poroča, da so v preteklem tednu žene-zadružnice iz SALOVEC, HODOSA in DOLENEC imele posvetovanje, ki so ga združile tudi s proslavo. Na posvetovanju so razpravljale o nakupu pralnih strojev, sokovnikov ter o zdravstvenih in kmetijskih predavanjih. Po končanem posvetovanju jim je tamkajšnja kmetijska zadruga priredila sprejem.

Kot nam piše K. S., so v FOKOVCIH vaščani s Suhega vrha, Vučje gomile, Sela in domače vasi ob proslavi napolnili šolsko učilnico do zadnjega kotička. Pionirji tamkajšnje šole so pripravili več recitacij, dramska skupina pa je uprizorila »Lovorjev venec«. Igra je navdušila stare in mlade gledalce, ki so si tudi hkrati zaželeli, da bi jim skupina še pripravila podobne prireditve.

Dopisnica A.M. piše, da so v APACAH več dni pripravljali proslavo. Otroci iz vrta so za svoje matere pripravili košarice in jih napolnili s cvetjem ter jih podarili materam. Razveselili pa so jih tudi z lepim nastopom. Na prireditvi so sodelovali tudi pionirji višjih razredov osemletke, pionirski pevski zbor in ženski pevski zbor, ki ga že drugo leto vodi tov. Marija Lapoš. Zelo presenetljiv pa je bil za žene veseli del programa, ki so ga pripravili možje, ki so na prireditvi tudi stregli svojim ženam. Tako so se oficirji, živinozdravniki, uslužbenci, kmetje in drugi spremenili tisti večer v natakarje. Zato ni nič čudnega, če bo ta

večer ostal ženam v nepozabnem spominu.

Dan žena so na TISINI proslavili v soboto in sicer v dvorani zadrugnega doma, kjer se je zbralo približno 400 šolskih otrok, mladine, žena in tudi precej fantov in mož, kot nam poroča dopisnik J.G. Program so v glavnem priredili učenci osemletke in otroci iz otroškega vrta. Uprizorili so tudi Klopčičevo enodejansko »Matje«. Moški pevski zbor in mešani pionirski pevski zbor sta zapela več narodnih in borbenih pesmi. Lep je bil tudi nastop baletk in gojencev glasbene šole, ki so morali nekatero skladbo ponavljati. Ob koncu so šolski otroci z odra posipali dvorano s cvetjem.

V DOBROVNIKU so pripravili prireditev v madžarskem in slovenskem jeziku, nam piše C.E. Na prireditvi so nastopili šolski otroci in cibani. Tudi v TRNJU so vaščani svečano proslavili 8. marec. Dopisnik I.K. nam piše, da je pevski zbor in mladina pripravila zelo lep program. Dopisnik tudi dodaja, da se je proslava spremenila v pravi vaški praznik. V VERZEJU, kot nam piše F.K., so prav tako proslavili Dan žena. Pionirji tamkajšnjih šol so pripravili lep kulturni program in čestitali svojim materam za praznik. E.H. pa nam piše, da so ob 8. marcu imele žene na Cankovi širše posvetovanje, na katerem so izvolile tudi nov odbor sekcije žena-zadružnic tamkajšnje kmetijske zadruge. Popoldne istega dne pa so priredile proslavo, na kateri je nastopil ženski pevski zbor, ki so ga pred kratkim ustanovile. Zvečer pa je bil veseli del praznovanja.

Naši dopisniki in bralci so nam tudi iz drugih krajev poročali o zelo uspešnih proslavah tako v beltinski, ljutomerski in drugih občinah. Vsi poudarjajo, da je bilo to praznovanje odraz skrbi in pozornosti naše socialistične družbe, ki se bori za to, da bi se odpravila neenakopravnost žena, ki jo je nekdanja kapitalistična družba ustvarila.

RAZGOVORI IN ZAPISKI O DELU SOCIALISTIČNE ZVEZE PRED V. KONGRESOM

PO KATERI CESTI

Za prebivalce Andrejec na Goričkem ni moč trditi, da ne bi bili prav tako delavni kot kjer koli drugje. Zadnja leta so pomagali med drugim tudi pri elektrifikaciji vasi in gradnji gasilskega doma. Toda od okrog 240 volivcev jih je članov SZDL le 37.

V Andrejcih so že pred leti pričeli graditi gasilski dom, v katerem imajo vaščani različne prireditve. Pobudo za grad-

Emil Sep

njo gasilskega doma ja dala Socialistična zveza, ki je imela prejšnja leta mnogo več članov kot danes. Zelo živahna je bila tudi mladinska dramska skupina, ki je uprizorila več iger, med njimi »Talce«, »Volkodlake«, »Korak s potic« in »Lovorjev venec«. Danes andrejska mladina ni v tem pogledu več tako delavna.

V vasi je poleg Socialistične zveze tudi organizacija Rdečega križa, ki je priredila lani predavanje o zatiranju alkoholizma, o nalezljivih boleznih itd. Podobno kot v Socialistični zvezi ni čutiti aktivnosti članov tudi v Rdečem križu, kjer je večletnih precej žena. Nekoliko več sodelovanja z ljudmi pa je preko šolskega odbora, saj je udeležba na roditeljskih sestankih še kar zadovoljiva.

Ko smo povpraševali odbor-

BOGOJINA GRADNJA NOVE SOLE

V Bogojini pridno gradijo novo šolo. Vaščani vozijo na gradbišče pesek, gramoz in les. Pri gradnji šole pomaga vsa vas, kakor tudi ostale vasi, katere spadajo pot šolski okoliš osnovne šole Bogojina. Pri delu pomagajo tudi pionirji.

KRIŽEVCI SOLSKI VODNJAK

Vaški odbor Rdečega križa v Križevcih v Prekmurju je pričel zbirati denarna sredstva za zidavo šolskega vodnjaka, ki je šoli nujen. Za nabiralno akcijo so vaščani pokazali veliko razumevanje. Obljubili pa so tudi, da bodo pomagali pri gradnji s prostovoljnimi delom.

CRENSOVCI

Prejšnji teden je zadrugi iz Crensovec, Trnja in Žižkov predaval inž. Ivan Pejnovič in sicer o problemih naše kmetijske proizvodnje in razvoju kmetijstva. Predavanje je med kmetovalci vzbudilo veliko pozornost in si zato takih poučnih predavanj se želijo.

Zadružni koledar 1961?

Pomurska založba v Murški Soboti je sporazumno z Okrajno zadrugo zvezo Murška Sobotna sklenila, da bo tudi prihodnje leto izdala Zadružni koledar. Glede na to je založba razposlala vsem kmetijskim zadrugam v Pomurju posebne anketne lističe, na katerih želi zvedeti za mnenje zadrugnikov o Zadružnem koledarju 1960 in kakšne predloge ali pripombe imajo za koledar 1961, katerega je založba že pričela pripravljati. Založba namreč želi, da bo koledar za prihodnje leto še

NAROČAJTE
Pomurski vestnik

nike ali člane Socialistične zveze, kaj sodijo, da je vzrok tako majhnemu številu članov SZDL, smo naletili na različne pripombe. Najbolj resna in tudi upoštevna vredna pa je vsekakor pripomba na račun cest. V Andrejcih že več let razpravljajo o tem, da je treba urediti cesto, ki veže vas z ostalimi kraji. Toda v Andrejcih imajo dve cesti. Prva veže večji del vasi s Sebeborci, druga, ki gre mimo andrejske šole, pa povezuje še vasi Krnci, Ivanovci, Kukeč, Panovci in Bokračci. Po tej cesti naj bi vozil tudi avtobus. Dejstvo je, da sta potrebni poštenega popravila obe cesti. Ljudje so tudi pripravljene pomagati pri urejanju ceste. In zaradi tega tihega spora med prebivalci naj ne bi bilo v vasi več članov Socialistične zveze? Če je tako, so vaščani Andrejec na napačni poti, saj bi predvsem preko močne organizacije Socialistične zveze, krajevnega odbora in ob sodelovanju z občinskim ljudskim odborom lahko dosegli, da bo cesta čimprej urejena in da dobijo avtobus.

V SEBEBORCIH DO KONGRESA 80 NOVIH ČLANOV
Kljub temu, da je v Sebeborcih precej več članov SZDL kot v Andrejcih, nam je tov. Sep, predsednik vaškega odbora SZDL dejal, da bodo do kongresa sprejeli v Socialistično zvezo 80 novih članov. Tudi v Sebeborcih je bilo pred leti nekaj več volivcev včla-

njenih v Socialistično zvezo. Sodijo, da se je število članov zmanjšalo predvsem zaradi slabega organizacijskega dela takratnih odborov.

V Sebeborcih gradijo gasilsko-kulturni dom, pri čemer si veliko prizadeva tudi Socialistična zveza. Letos bodo dom dogradili vsaj toliko, da bodo imeli prostore za različne prireditve in proslave.

In kaj menijo v Sebeborcih o andrejskih cestah? Tako pravijo: če bi uredili cesto, ki vodi proti gasilskemu domu v Andrejcih, bi s tem premočno prizadeli kraje, kot so Krnci, Ivanovci, Kukeč, Panovci in Bokračci. In kdo drugi kot Socialistična zveza naj v prvi vrsti natoči pri vsej zadevi čiste-ga vina! Toda samo 37 članov je ob tem le glas vpajočega v puščavi.

(Z občnega zbora KZ Ljutomer) Upravnik Fišer v razgovoru z zadrugniki

ŠIRŠE OSNOVE Kmetijske zadruge „KMETOVALEC“

Letošnji občni zbor zadruge »Kmetovalec« v Ljutomeru, ki se je odlikoval s številno udeležbo, saj je prisostvovalo preko 80 delegatov in gostov, je bil toliko pomembnejši, ker so na njem sklepali o pridružitvi kmetijskih zadrug Stročja vas in Radoslavci. Sama pestra in dokaj živahna razprava pa je dala koristne napotke za bodoče delo.

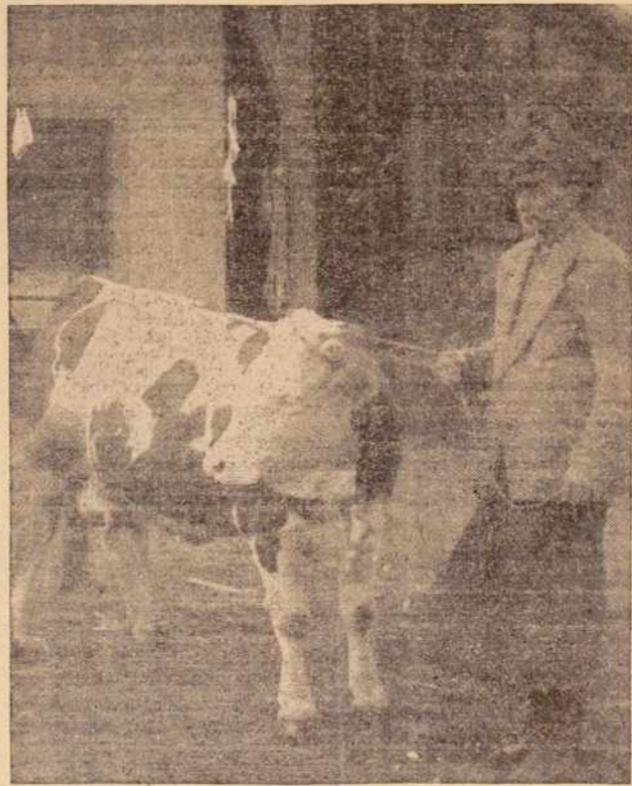
Sicer je zadruga »Kmetovalec« v Ljutomeru zabeležila lani lep gospodarski napredek, le promet je z ozirom na njen sedanjí obseg nekoliko premajhen, čeprav je dosegla kar 117 milijonov, s čimer je plan za 7 milijonov preseglala. Kljub temu si je za preko tri milijone povečala zadrugne sklade. Seveda bi lahko bil promet višji, če bi bilo lani več sadja in krompirja.

Nekoliko neprijetno je ugotoviti, da je zadruga imela pri strojnem odseku preko 100 tisoč dinarjev izgube. Vprašajmo se, kje je temu vzrok! Brez pomislekov so bili lani nekoliko previsoki izdatki za popravila, zlasti še, če ugotovljamo, da so traktorji povečini novi. Ne bi pa bilo narobe, če bi zadruga še enkrat proučila kalkulacije. Mogoče bi bilo dobro, če bi zaposlila še strojnega tehničarja, ki bi opravljal pregledne in podobno.

Tudi lanski dosežki pri kooperaciji niso majhni, vendar se z ozirom na velikost zadruge niso dovoljni. Sicer pa se stanje s precejšnjim tempom

zboljšuje. Lani so se pojavili tudi že prvi zarodki zadrugne ekonomije, ki pa jo bo potrebno širiti. Uredili so tudi manjšo zadrugno pitališče.

Ljutomerska zadruga se bo morala vse bolj zavzemati za povečanje molznosti ter tudi za to sklepali neke vrste pogodbe, saj so zmogljivosti mle-karskih obratov le deloma izkoriščene. Čeprav se vprašanje regulacije ščavnice ni rešeno, bo potrebno posvetiti več skrbi tudi pridelavi kvalitetnejše krme.

Franc Gumilar s Petanjec je lani prodal od dveh krav 5.800 litrov mleka ter za to dobil tudi nagrado Tovarne mlečnega prahu v M. Soboti. Pravi, da se mu bolj izplača, če mleko proda, kakor pa da bi z njim pital prašiče.

Namesto petih dve kmetijski zadruge

VPRASANJE: Kako kaže v beltinski občini glede tega, da bodo spričo spremenjenega načina proizvodnje v prihodnje svojim nalogam kos samo gospodarsko dovolj močne zadruge?

ODGOVOR: Pred dvema leti so tudi kmetijske zadruge naše občine izločile iz svoje dejavnosti trgovino na drobno. Mnogi pesimisti so jim takrat napovedali polom. Praksa pa je pokazala ravno nasprotno. Že naslednje leto so kmetijske zadruge povečale svoje dohodke za 188% in v lanskem letu za nadaljnjih 34%. Njihov dobiček je bil v letu 1958 8 milijonov dinarjev, v letu 1959 pa že 13 milijonov dinarjev. V tem obdobju so se tudi združile nekatere kmetijske zadruge, tako da smo od prejšnjih 7 dobili sedanjih 5. Že ta združitev nam je nakazala, da je treba po tej poti naprej.

Gospodarski učinek to jasno dokazuje. Na primer: kme-

tijski zadruge Odranci in Lipa, ki sta bili v letu 1958 še vsaka zase, sta ustvarili v tem letu skupno 1,5 milijona dinarjev dobička, v letu 1959, ko sta ti dve vasi gospodarili v združeni zadruzi, pa imata pri istem prometu nad 4 milijone dinarjev dobička ali za 166% več kot predlani. In take uspehe je treba upoštevati. Spričo nujne modernizacije kmetijske proizvodnje ob zmanjšanju proizvodne cene po enoti proizvoda moramo ugotoviti, da razen beltinske nima nobena naša kmetijska zadruga, taka kot je, objektivnih pogojev, da bi to nalogo v prihodnosti uspešno opravila.

VPRASANJE: Glavni vzroki?

ODGOVOR: Že pri samem odkupu, ki je sedaj najmočnejša dejavnost kmetijskih zadrug, se pojavljajo znane motnje, ki ne vplivajo spodbudno na pridelovalca, a tudi blagostanje prebivalstva — tako

tako ne moremo pričakovati nobenega večjega uspeha. V gospodarsko močni kmetijski zadruzi, ki ima tudi primerno veliko poslovno območje, je mogoče vse potrebne strokovne službe specializirati. Tu lahko imamo posebnega človeka za nabavo in prodajo, strokovnjaka za živinorejo, strokovnjaka za rastlinsko proizvodnjo, vodjo strojnega parka itd. Manjše kmetijske zadruge tudi nimajo razvite kreditne službe in tudi možnosti ni, da bi jo v prihodnosti razvile. Naš mali in srednji kmet pa sta poleg ostalega zelo potrebna tudi pomoči v obliki kreditov.

VPRASANJE: Kakšni so vzroki, da ste se odločili predlagati zadrugnikom, naj se združijo v dve kmetijski zadruzi?

ODGOVOR: V občini imamo 200 ha obdelovalnih površin SLP. Toda to je premalo, da bi pri petih kmetijskih zadrugah mogli ustanoviti samostojne proizvodne obrate, ker so ta zemljišča tudi zelo raztresena in jih v kratkem ne bo mogoče združiti. Ustanoviti samostojne obrate pri kmetijskih zadrugah, posebno pa še obrate za dopiranje goveje živine, pa je zelo nujno. Komaj ena tretjina prodanih živali je ocenjena v prvi kakovostni razred. Razlika v ceni med prvim in drugim kakovostnim razredom je pri enem kilogramu žive teže od 40 do 45 dinarjev. Če bi zadruge vso to živino dopitale, bi se njihov dohodek povečal letno za okrog 80 milijonov dinarjev, dobiček pa za približno 8 milijonov dinarjev. Manjše kmetijske zadruge, ki na svojem območju nimajo zemljišč SLP, ali pa jih imajo zelo malo, pa še ta so razdrobljena, prav gotovo nimajo pogojev za ustanavljanje svojih lastnih proizvodnih obratov, ker nimajo pogojev za pridelovanje krmnih rastlin.

Sredstva, s katerimi bodo kmetijske zadruge v letošnjem letu razpolagale (ustvarjeni skladi v letu 1959), znašajo skupno v naši občini 43 milijonov dinarjev. Od tega odpade na dve kmetijski zadruzi kar 9 milijonov. Ostale tri imajo torej skupno le 4 milijone dinarjev. Dovolj jasno je, da ta skromna sredstva ne opravičujejo njihovega obstoja, ker ne zagotavljajo potrebnih osnov za njihov uspešen nadaljnji razvoj.

Velika večina kmetovalcev je pobudo glede združitve v dve zadruzi sprejela z razumevanjem. Vse kaže, da bo v nekaj dneh zamisel uresničena.

kmečkega kot industrijskega — je mogoče uresničiti samo z veliko večjo količino sredstev za osebno in družbeno potrošnjo. Potrebna so moderna in dragocena proizvodna sredstva, ki si jih gospodarsko šibka zadruga ne more privoščiti. Ena izmed naših manjših zadrug je ustvarila lani 964.000 dinarjev dobička. Polovico tega zneska mora oddvojiti za anuitete, s 500.000 dinarjev ostanka pa ne more kupiti nobenega pomembnejšega kmetijskega stroja.

Dalje ni pri manjših kmetijskih zadrugah nobenih obetov, da bi razvile svojo strokovno službo, ob organizaciji dela, kjer je v manjših zadrugah čisto upravnik najvišji kmetijski strokovnjak, pa prav

Zakaj premalo mleka?

Prejšnji teden je bilo v Murški Soboti posvetovanje predstavnikov kmetijskih zadrug, kmetijskih gospodarstev, odsekov za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora, ObLO, Tovarne mlečnega prahu v Murški Soboti in Mlekoprometa v Ljutomeru ter drugih o odkupu mleka, ki je tako majhen, da obe tovari delata le s polovico svojih zmogljivosti.

Zadnja leta je opaziti, da odkup mleka pada ali pa stagnira in to kljub temu, da po podatkih molznost rodovniških krav iz leta v leto raste. Na posvetovanju so ugotovili, da na to upadanje odkupa vpliva intenzivna vzreja goveje živine in svinj, njihanje odkupnih cen, premala agitacija in aktivnost za pridobivanje večjega števila prodajalcev mleka. Skodljivo je bilo tudi to, ker zadruge doslej sploh niso posvečale odkupu mleka več skrbi, to pa predvsem zaradi tega, ker sta ves odkup organizirali podjetji, zadruge pa so le izplačevale denar in pri tem dobile maržo. Zato so na posvetovanju sklenili, da bi naj v bodoče prešel ves od-

kup v delokrog kmetijskih zadrug, ki bi z obema tovarnoma sklepale pogodbe, enako pa tudi s kmetovalci. Ob vsem tem pa bo potrebno precej storiti za pridobivanje boljše krme, ki bo pomogla tudi k večji molznosti.

SEJA SVETA ZA BLAGOVNI PROMET

Danes dopoldne bo Svet za blagovni promet pri okrajnem ljudskem odboru razpravljal o zaključkih nedavnih posvetovanj o odkupu mleka, živine in ostalih kmetijskih pridelkov. Ta posvetovanja so imela namen, urediti odkup kmetijskih pridelkov v našem okraju in odstraniti razne pomanjkljivosti, ki se pri tem pojavljajo.

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Casopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murški Soboti

Direktor Jože Vild
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Stefan Balazic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopiesov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje. Uredništvo: Murška Sobotna, Kočjeva ul. 7, telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murška Sobotna, Kočjeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murški Soboti št. 605-70

KONFERENCA „DESETORICE“

Komentar

V torek je pričela v Ženevi z delom razorožitvena konferenca — Dva predloga na prepihu — Lloydov načrt, dopolnjen in spremenjen s francoskimi in ameriškimi popravki — Gibčni načrt iz Moskve

SREČANJA

Med predlogi vzbujata posebno zanimanje dva:
□ Načrt Hruščeva, ki ga je sam avtor pojasnil lani na zasledanju Generalne skupščine, ter
□ načrt britanskega zunanjega ministra Lloyda, ki ga bo, v malce spremenjeni in do-

V torek je pričela v Ženevi z delom razorožitvena konferenca »desetorice«. Proč doslej bosta Zahod in Vzhod nastopila z enakim stališčem članov. Predstavniki ZDA, Anglije, Francije, Italije in Kanade na eni in predstavniki SZ, Poljske, ČSR, Romunije in Bolgarije bodo po sklepu Generalne skupščine proučili vse dosedanje razorožitvene predloge ter skušali s pogajanjem doseči kompromisno rešitev.

v miroljubne namene. Jedske zaloge bi uničili šele potem, ko bi uredili zanesljivi nadzorstveni sistem. Sklajali bi konferenco dežel, ki imajo veliko vojsko, in se pomenili o skrčenju vojaških sil.

NESMISELNA POLITIKA

Zahodnonemška vlada je ponovila staro igro, ki jo Jugoslovani poznamo že iz leta 1957. Ko so v Bonnu zvedeli, da je veleposlanik nove afriške neodvisne dežele Goineje v Moskvi pred nedavnim izročil svojo akreditivno pisma tudi v Vzhodnem Berlinu, so najprej neuradno, prejšnji petek pa tudi uradno zagrozili ganski vladi, da bodo prekinili diplomatske stike, če je ta res uredila diplomatske odnose z Vzhodno Nemčijo.

Bonnski diplomati so torej postavili pred Gano ultimatum kakor svoj čas pred jugoslovanski zvezni izbrni svet. Pri tem se sklicujejo na tako imenovano »Hallsteinovo doktrino«, t. j. načelo, da tiste dežele, ki priznajo vzhodnonemški režim, ne morejo imeti rednih diplomatskih odnosov z Bonnom.

Kako neozdržna je taka zahteva, so povedali že sami zahodnonemški komentatorji.

Glosa

Zahodnonemski diplomaciji nihče ne brani, da skuša pred svetom nastopiti kot edini nemški predstavnik. Drugo vprašanje pa je, če predstavnik neodvisnih dežel to tezo tudi sprejemajo ali ne. Tu jim ne more nihče diktirati svoje volje.

Goineja sodi med mlade, toda politično zrele in odločne dežele črnega kontinenta. Odlikuje se po pozitivnem neavtralizmu in želji, da sodeluje na enakopravni podlagi z vsemi deželami sveta. Zato ni čudno, če je njen predsednik Seku Ture v soboto izjavil, da želi njegova vlada ohraniti diplomatske stike z obema Nemčijama. Če bo torej Bonn samovoljno, v duhu svoje »doktrine« prekinil stike s to afriško deželo, bo v bistvu škodoval sam sebi. Prav lahko se zgodi, da bodo zgledu ganske vlade sledile tudi druge afriške in azijske dežele ter s tem podpre svojega afriškega zaveznika.

polnjeni obliki, po vsej verjetnosti zastopal Zahod.

Kaj je pred meseci predložil Hruščev? Po njegovi sodbi naj bi v štirih letih v treh stopnjah izvedli popolno razorožitev. Najprej naj bi sorazmerno zmanjšali število oboroženih sil. Zatem bi odpravili ostale enote ter oporišča na tujem ozemlju. Slednjici bi prepovedali in uničili vsa jedrska in raketna orožja. Sovjetski predsednik je priporočal tudi dve drugi varianti, če bi sedaj še ne bilo pogovora za tako razorožitev. Predložil je delen program razorožitve in konkretne ukrepe, kolikor bi načelno sprejeli splošno razorožitev v posameznih stopnjah. Gre torej za široko in gibčno podlago.

Zahodne dežele so po dolgih pogajanjih, ki so se pričela v Washingtonu in nadaljevala v Parizu, dosegle nekakšen sporazum. Baje

gre za kompromis med ameriškim in britanskim stališčem ter francoskimi nazori. Tudi ta načrt obsega tri stopnje.

Najprej naj bi ustanovili mednarodno organizacijo za razorožitev (IDO), ki naj bi centralizirala vse material in vse informacije, ki zadevajo oborožitveno stanje in število vojakov v vseh deželah-podpisnicah. Vse države-podpisnice naj bi del svoje oborožitve izročile tej organizaciji, ki bi orožje zbiral in nadzorovala, in ji sporočile vse podatke o izstreljevanju vesoljskih satelitov.

Potem ko bi se sporazumeli o prvi stopnji, bi prešli na drugo. Prenehali bi izdelovati jedrski material v vojaške namene, ves nakopičeni vojaški jedrski material pa bi uporabili

za kompromis med ameriškim in britanskim stališčem ter francoskimi nazori. Tudi ta načrt obsega tri stopnje.

Kaj nam bo pokazala konferenca, pa bomo videli v naslednjih dneh. Svetovna javnost od nje mnogo pričakuje.

ZAVEZNIKI NA LEVICI

RIM — Potem ko sta predsednik italijanske republike Gronchi in predsednik skupščine zaman skušala s posvetovanji najti primerno osebo za novega predsednika vlade, je predsednik to nalogo zapupal dosedanjemu vladnemu predsedniku Segniju. Ta bo na ponudbo dokončno odgovoril, ko bo zaključil pomenke s političnimi prvaki. Kaže, da bo skušal pridobiti zmerno levico, t. j. republikance in socialne demokrate ter si zamčiti podporo Nennijevih socialistov.

Dr. Bruno Kreisky

Včeraj je prispel na uradni obisk v Jugoslavijo avstrijski zunanji minister dr. Bruno Kreisky v okviru širše turneje po evropskih deželah. Pred tem je obiskal London, Pariz, Varšavo in Bonn. Med zadrževanjem v Beogradu bo avstrijska delegacija z jugoslovanskimi predstavniki razmenjala nazore o dvostranskem sodelovanju in položaju na svetu, obenem pa tudi podpisala nekaj, posebno za naše obmejne kraje pomembnih sporazumov.

Visoki avstrijski gost se je rodil pred 49 leti na Dunaju. Kot sin industrijalca je tik pred drugo svetovno vojno končal pravno fakulteto, vendar se pozneje ni nikoli ukvarjal s pravno vedo.

Ze v 14. letu se je Kreisky priključil socialističnemu mladinskemu gibanju in se je kmalu pričel ukvarjati s politiko. V procesu zaradi veleizdaje proti skupini vodilnih avstrijskih socialistov leta 1934 je na obtožni klopi sedel tudi on. Obsojen je bil na leto dni strogega zapora.

Dve leti pozneje so ga znova obsodili, vendar so ga na posredovanje iz Stockholma izpustili. Semkaj je tudi pobegnil leta 1938 pred gestapom. Na Švedskem je delal kot novinar, pozneje pa kot tajnik neke konsumne zadruge. V združenju socialističnih emigrantov se je seznanil z današnjim županom Zahodnega Berlina Brandtom. Skupno sta ustanovila tako imenovano skupino Kreisky-Brandt, ki je med drugim obravnavala bodočo ureditev Evrope.

Po vojni se je Kreisky vrnil v domovino z ženo Svedinjo in dvema otrokoma. Kmalu ga je avstrijska

vlada poslala nazaj v Stockholm z nalogo, naj organizira avstrijsko diplomatsko predstavništvo. Leta 1949 se je vrnil po opravljenem poslu ter delal najprej v gospodarsko-političnem oddelku zunanjega ministrstva, nato v kabinetu predsednika republike Körnerja in slednjic kot

državni tajnik v zunanjem ministertvu pod ministrom Gruberjem in Figlom. Ko so po lanskoletnih majskih skupščinskih volitvah sestavili koalicijsko vlado socialistov in predstavnikov ljudske stranke, je postal kot prvi socialist doslej zunanji minister. Kot tak je zahteval in tudi dobil široka pooblastila. Takoj splošno je omenil, da smatra za eno pomembnih nalog urediti odnose z južno sosedo Jugoslavijo. Izrekel je tudi nekaj bodrilnih izjav v zvezi z ureditvijo manjšinskega vprašanja.

OD TEDNA DO TEDNA

»ZAPRTA VRATA«

PARIZ — Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abas je spričo nedavnih izjav predsednika de Gaulle o »vojaški rešitvi« v Alžiru dejal, da je francoski predsednik »zaprl vrata za pogajanja o miru ter pojasnil stare kolonialne težnje. Francoska vlada se po njegovi sodbi boji neodločbe alžirskega naroda, zato pa skuša oživiti zamisli o vojaški zmagi.

Alžirski predsednik vlade je pri tem opozoril na boj, ki ga bijejo alžirski borci od 1. novembra 1954 z mnogo številnejšim nasprotnikom. Ta boj bodo nadaljevali vse dotlej, dokler dežela ne doseže neodvisnosti. Kolonializem ni pustil alžirskemu narodu drugega izhoda.

ILEGALNE ORGANIZACIJE

DZAKARTA — Indonezijsko ministertvo za informacije je sporočilo, da so v glavnem mestu pred tedni odkrili ilegalno orožje in dokumente, iz katerih je mogoče sklepati, da obstaja ilegalna organizacija, ki med drugim streže

predsedniku Sukarnu po življenju. Sodijo, da se je ta organizacija skušala vnezditi tudi med upravni aparat in verjetno tudi v indonezijske oborožene sile.

Pred dnevi je nek aktiven podporočnik streljal iz vojaškega letala na zgradbo predsednika Sukarna z namenom, da bi ga ubil. Gre za osebo, ki je bila v rokah te organizacije. Podporočnika so ujeli v trenutku, ko je pristal s padalom na tleh z željo, da bi se pridružil gverilskim protivladnim skupinam.

NEMSKA OPORISKA V KENIJI

NAJROBI — Britanski obrambni minister Watkinson je na nedeljski tiskovni konferenci izjavil, da bo Anglija omogočila članicam NATO izkoriščati oporišča v Keniji. Ker je Zahodna Nemčija članica NATO, ni izključeno, da ne bodo dali del oporišč na razpolago tudi Nemčiji.

Britanski tisk zadnje dni ostro napada politiko oboroževanja Nemčije in govori o nemških oporiščih na britanskih tleh.

nekaj dni preložitvi zaradi nenadne bolezni Hruščeva? V Washingtonu in Londonu opozarjajo na »samopoljo« francoskega predsednika v Atlantskem paktu in pa na določeno francoska stališča, ki povzročajo zahodnim zaveznikom precej preglavje. Kaj, ko bi de Gaulle popustil n. pr. o svojem »odločnem« stališču glede razorožitve (kot vemo, se mu zaradi Alžira preveč ne mudi), v zahtevalo za to popuščanje pa prejel od sovjetske vlade določene koncesije?

Znano je, da v Moskvi zelo previdno ocenjujejo de Gaulleovo politiko in da tudi v Parizu pazijo na izraze, kadar gre za odnose s SZ... Priprave za obisk sovjetskega premiera so obsežne. Sovjetskega gosta bodo sprejeli v visokimi častmi.

Zahodnonemški kancler pa je pohitel »čez lužo«, da bi si pri svojih »velikih zavezniških«, pri ZDA, zagotovil določen glas tik pred predvidenim majskim sestankom »na orhu«. Pravi, da se bonnski predsednik boji nekakšne osamitve v zahodnem bloku, posebno po nedavnih vesteh, da se je bonnska diplomacija brez vednosti Atlantskega pakta menila s Spanijo o zahodnonemških oporiščih na španskih tleh... Med zahodnimi zavezniki, posebno pa pri Angležih, prepladuje mišljenje, da skuša Nemčija na lastno pest uveljaviti stvori, katere bi ji ne smeli dovoliti. Torej nekako za hrbtom ostalih.

Ni dvoma, da se tudi v Washingtonu ne strinjajo posem z zahodnonemškimi potezami, pa tudi ne z Adenauerjevim namenom, da bi miniral konferenco na »najsijsi ravnici. Omenimo naj samo nedavno izjavo ameriškega zunanjega ministra Herterja, da zavezniki ne bodo priznali kakršnega koli zahodnonemškega »veta« na zahodne odločitve glede Berlina, o čemer v Bonnu na tih sanjajo. To pomeni, da si Zahod zaradi Adenauerja ne namerava vezati rok...

Ni dvoma, da bo obisk Hruščeva pomenil obisk dobre volje z ugodnimi posledicami. Tudi razgovori de Gaulle z Macmillanom so lahko pomenili samo korak naprej spričo resnice, da se Anglija na Zahodu najbolj vneto zanzema za uspeh konferenca »na orhu«. O kanclerjevi misliji bi ne mogli reči nič dobrega, kajti minerjev poti, ki vodi k sporazumu, si dobri ljudje ne želijo...

PARIZ JE PRIPRAVLJEN

Pisani rebus o obisku Hruščeva v Franciji — „Dvometrski“ in „okrogli“, ki imata zelo dober spomin -- Anketa govori... -- Cerkev, Vatikan in kanonik Kir

Sovjetski ministrski predsednik Hruščev bo zaradi bolezni šele 25. marca prispel v Francijo in bo prav zaradi tega nekoliko skrajšal svojo pot po francoskih tleh. Francoski tisk različno ocenjuje prihod sovjetskega gosta glede na to, kakšnim političnim strujam ali nazorom se prišteva. Vendar je eno zanesljivo — Francozi so se v zadnjih nekaj tednih lahko dobro seznanili s sestavo, risbami in fotografijami o fizičnih lastnostih sovjetskega predsednika, z njegovimi odlikami in hibanji, z njegovimi navadami in obnašanjem.

Kakor piše dopisnik »Vjesnika« Janeković, vedo sedaj skorajda vsi doraščajoči in odrasli prebivalci francoskih mest in vasi o tem, da se je Nikita Sergejevič rodil v ukrajinski vasi Kalinovki. Vedo, kakšen je bil kot otrok, koliko otrok ima iz prvega zakona in koliko iz zakona z Nino Petrovno, koliko imata oba vnukov, kako se imenujejo, komu so podobni, koga imajo rajši, babico ali dedka itd. Vedo, da je Hruščev vesele narave, da je bil tak tudi v mladosti, da je strasten plesalec ukrajinskih narodnih plesov in da izvrstno poje. O Nini Petrovni pišejo vsi brez izjeme, da je simpatična. S svojo blagostjo in nasmeškom je očarala vse v ZDA.

In te podrobnosti, ki jih tako radi prebirajo povprečni Francozi, se sprepletajo z redkimi komentarji o sami naravi obiska.

Francozi pa imajo tudi priložnost, da se po tisku seznanijo z lastnostmi svojega predsednika de Gaulle. Nekateri novinarji iščejo — iz kakršnega si že bode nagiba — različne podrobnosti iz življenja obeh državljanov, mož istega rodu, ter jih primerjajo. Tako izve, da je de Gaulle natančno za 6 centimetrov manjši od dveh metrov in da tehta 95 kilogramov. Nikita Sergejevič pa je visok le 1,59 m in tehtal 110 kg. Ko se je de Gaulle rodil, so ga zavili v čipkec, Hruščeva, desetega otroka siromašne ukrajinske družine, pa v »plataene plonice«. Ko je bilo de Gaulle deset let, mu je oče dejal, naj gre v gledališče, Hruščevu pa naslednje: »Niko, naučil si se šteti do sto, dovolj je, ker v žepu tako

ne boš imel nikoli več kot sto rubljev.

Sveveda to še ni vse. Novinar nekoga večernika z milijonsko naklado primerja oba mladeniča, drugače od ostalih: de Gaulle, učena jezuitov, vase zaprta in vedno ločenega od drugih (imenovali so ga

— političnih posvetovanj. Sveveda bi bilo odveč ugibati o tem, čemu bosta oba državnikala dala prednost. Zunanje-politični urednik uglednega »Le Monde« sodi, da berlinskemu problemu. Toda vsi vedo, da ne bosta šla mimo razorožitvene konference v Ženevi, ki zaseda te dni,

— političnih posvetovanj. Sveveda bi bilo odveč ugibati o tem, čemu bosta oba državnikala dala prednost. Zunanje-politični urednik uglednega »Le Monde« sodi, da berlinskemu problemu. Toda vsi vedo, da ne bosta šla mimo razorožitvene konference v Ženevi, ki zaseda te dni,

— da bi doprinesel popuščanju mednarodne napetosti (29 odst.); da bi se okreplili odnosi s SZ (25 odst.); zaradi ugleda (4 odst.); zaradi diplomatske vljudnosti (6 odst.); zaradi razprave o Alžiru in Sahari (5 odst.); ker general de Gaulle igra na rusko karto proti ZDA (5 odst.) itd. Sveveda so te dni zabeležili tudi določene izgrede in celo sabotaže. Tako so skrajneži metali celo bombe na določena mesta. Sveveda tako ravnanje samo opozarja vlado, da naj bo pripravljena na vse. Resnico, da so oblasti poslale na »prislilni odhiti« številne tuje emigrante na Korziko, je vsem znana, ker bi utegnili pripraviti kakršno koli dejanje, ki bi utegnulo vplivati na razgovore in na — razpoloženje Hruščeva. Omenimo naj tudi še organizacijo skrajnega desničarja Georgesa Saugeja, ki je pred dnevi poslal sovjetskemu veleposlaniku v Parizu Vinogradovu pismo, v katerem zahteva, naj Hruščev javno odgovori na »nekatera vprašanja«.

Eiffelov stolp v Parizu

»dvometrski«, in Hruščeva, živahnega, veselega, majhnega in okroglega. De Gaulle je videti ravnodušen in ljubi mir, Hruščev pa je živahen, ljubi veselje, toda oba imata izredno dober spomin.

Tak de Gaulle in tak Hruščev se bosta sestala prihodnje sredo. Zanimivo je, da se tisk noče obkriževati dotakniti glavnega namena srečanja

ketira pomembne dogodke v deželi, je postavil anketirancem dve vprašanji:

□ Kako naj bi Francozi po njihovi sodbi sprejeli Hruščeva?

□ Kakšni so razlogi za to, da je predsednik de Gaulle povabil predsednika Hruščeva na obisk v Francijo?

Odgovori na prvo vprašanje: VLJUDNO — 38. odst.; DOSTOJNO 21. odst.; TOPLO — 14. odst.; HLADNO — 4. odst.; SOVRAŽNO — 2. odst.; RAVNODUSNO — 9. odst.; BREZ MNENJA — 12. odst.

Odgovori na drugo vprašanje: — da bi doprinesel popuščanju mednarodne napetosti (29 odst.); da bi se okreplili odnosi s SZ (25 odst.); zaradi ugleda (4 odst.); zaradi diplomatske vljudnosti (6 odst.); zaradi razprave o Alžiru in Sahari (5 odst.); ker general de Gaulle igra na rusko karto proti ZDA (5 odst.) itd. Sveveda so te dni zabeležili tudi določene izgrede in celo sabotaže. Tako so skrajneži metali celo bombe na določena mesta. Sveveda tako ravnanje samo opozarja vlado, da naj bo pripravljena na vse. Resnico, da so oblasti poslale na »prislilni odhiti« številne tuje emigrante na Korziko, je vsem znana, ker bi utegnili pripraviti kakršno koli dejanje, ki bi utegnulo vplivati na razgovore in na — razpoloženje Hruščeva. Omenimo naj tudi še organizacijo skrajnega desničarja Georgesa Saugeja, ki je pred dnevi poslal sovjetskemu veleposlaniku v Parizu Vinogradovu pismo, v katerem zahteva, naj Hruščev javno odgovori na »nekatera vprašanja«.

Največjo burjo pa je brez dvoma povzročil kanonik Kir, poslanec in župan Dijona, najstarejši poslanec francoske skupščine. »Sveti francoski očetec« so ga najstrože opozorili in mu celo zagrozili. Vmešal se je celo Vatikan, ker kanonik daje tako »nedostojne izjave«. Ukazali so mu, naj slede duhovniško obleko, ko bo sprejemal Hruščeva, in opravi svojo nalogo — v civilu.

In starec 84 let je odločno vprašal: »Kaj pravzaprav hočete od mene? Mar v svojih letih ne smem sam odločati?«

Za kaj pravzaprav gre? Osebnost je povabil Hruščeva, naj obišče Dijon, ki se je prav na njegovo pobudo pobratil s Stalingradom. Tako sta prišla oba, on in mesto, v zgodovino. Kir bi moral svoj čas kot gost Hruščeva odpetovati v Stalingrad, pa se je vmešal Vatikan in zahteval od Kira, da ne odpotuje. Da bi nekako odgovoril Vatikanu in tistim, ki mu niso hoteli izdati izhodne vize, je Kir izkoristil sedanji obisk Hruščeva ter ga povabil, naj obišče njegovo mesto, da se mu osebno zahvali za povabilo.

Cerkev in skrajna desnica se hudujeta. Govoré celo o pripravah, da bi kanonika za določen čas »ukradli« in tako preprečili njegovo srečanje s Hruščevom. Toda Kir pravi: »Jaz sem realist. Za mir se je treba bojevati. Kaj imate proti temu, da sem povabil Hruščeva, ko pa vendar večina na svetu dela za zblizevanje in želi mir. Osebnost sem na tej strani.«

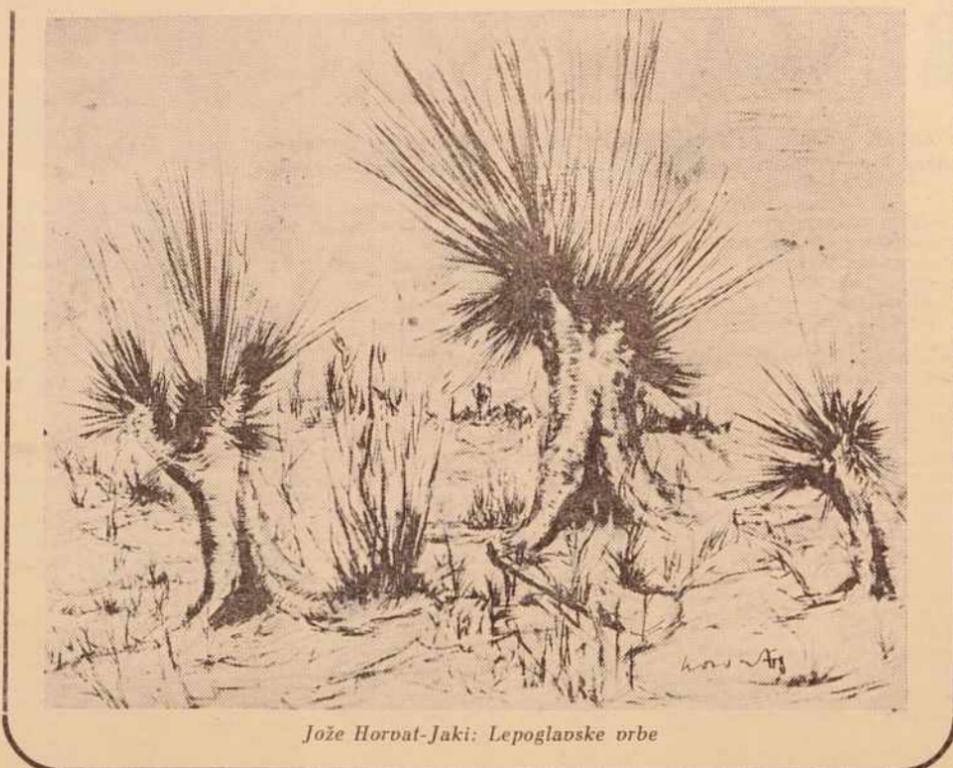
Takim pripombam sivolasega starčka je res težko ugovarjati. Vsaj tistim, ki so zares realisti.

Dostalova „Clivija“ v Ljutomeru

Pretekli teden je Narodno kazaliste »Avgust Cesarec« iz Varaždana prišlo petič v tej sezoni med ljutomerske gledalce. Stevilni ansambel gledališča jih je tokrat malone tri ure zabaval z Dostalovo opereto »Clivija«. Kakor večina operet, je tudi ta skoraj prelahkotne vsebine in razen prijetnih melodij in različnih vizualnih mikavnosti (mislim predvsem na kostume in plesne vloške) zahtevnemu gledalcu ne more nuditi kaj drugega. Dogajanje v Cliviji je namreč postavljeno v imaginarno južnoameriško republiko »Boliuay« in na odru se v vsej svoji folklorni slikovitosti zvrstijo temperamentni prebivalci te dežele od navadnega govedarja, ki pa je preoblečen predsednik te republike, do očarljivega odreda amazonek. Vsebinska je skoraj sodobna, saj nastopajo filmski producent, filmska igralka, snemavec, reporter in predstavniki drugih modernih poklicev sodobnosti ali polpreteklosti. Tako je opereta Clivia i po vsebini i po glasbi blizu današnji moderni glasbeni literaturi, saj toliko da ni posegla po jazzu. Z nekaterimi prizori — nastopi amazonek, plesi v slikovitih narodnih nošah, nekatere pesmi — se celo poskuša približati musicalu, tipičnemu ameriškega odrskega proizvodu, ki pa ni istoveten evropski opereti, kajti kot zvrst leži nekje med glasbeno komedijo, opereto, kabaretom, opero in revijo. Za musical je namreč značilno, da si je rad spojil elemente iz folklorne tudi še tedaj, ko je že dobil trdnjše vsebino, enotno zaokroženo dogajanje in postal lažja glasbena komedija (»musical comedy«).

Ni potrebno debelo podčrtavati, da so ljutomerski gledalci od prve vrste do zadnje stene v dvorani ramo ob ramo z nedeljenimi občutki spremljali dogajanje pred seboj in nastopajoče sproti nagrajevali s

krepkimi izrazi navdušenja. »Moderna« Clivia s sodobno vsebino je pač našla še več simpatij, kot kaka staromodna opereta. Večino odobravnja občinstva pa so si nedvomno zaslužili njeni izvajalci, ki so ponovno dokazali, da gledališče »Avgust Cesarec« ima dobre glasbenike, pevce, igralce in plesalce. Od vseh je spet najbolj ugajala Nada Kahu v naslovni vlogi filmske igralka Clivie Gray. Veliko smeha je požel Franjo Lesar kot reporter chikaškega »Timesa« Lelio Schwartz. V njem je kos odličnega komika, a v Ljutomeru so ga gledalci preočito potegnili za seboj: ker jim je hotel čimbolj ugajati, je njegova igra čisto zdrknula na raven cenene burkaštva ali pomilovanja vrednega klovništva. Režiser, scenograf in kostimograf operete je bil Vladimir Gerić, vsi sodelujoči pa so zajgrali, zapeli ali zaplesali pod taktirko Davorina Hauptfelda.

Jozef Horvat-Jaki: Lepoglaške orbe

Kulturno in prosvetno življenje v beltinski občini NAVDUŠENJE, KI NAVDUŠUJE

Nasprotja, imenovana: veliko truda, zastoji, cepljenje sil, zanimanje prebivalstva in drugi činitelji, ki zahtevajo smotrne organizacijske oblike

V beltinski občini sicer ni nobenega DPD »Svoboda«, zato pa delajo prosvetna društva Melinci, Srednja Bistrica, Lipovci, ki je novo društvo, Gančani in Dokležovje. Občasne dramske priredbe — to je skoraj vsa dejavnost teh društev. Kar zadeva izbor del, je ta letos že boljši. Precej prirejajo prosvetna društva v beltinski občini veselo večere. Najbolj aktivna pevska zbor sta v Melincih in Dokležovju.

Osrednjo knjižnico v občini upravlja beltinsko prosvetno društvo. Nekaj knjig imajo tudi v Crensovcih in Srednji Bistrici. Skupno je okrog 2000 knjig. Kaže, da se bodo v prihodnosti odločili za potujočo knjižnico iz sklada osrednje, ki jo bo treba povečati in razširiti.

Zelo prizadevna je v dramski dejavnosti mladina. Mladi Melinci, na primer, so že dali lastno prireditev, drugo pa se vključuje v prosvetna društva. Mladinska sekcija prosvetnega društva Crensovci je uprizorila »Pot do zločina« v Hotizi, Lipi, Odrancih in dvakrat doma. Podobno je tudi v Dokležovju, kjer sestavlja mladina polovico pevskega zbora. Mladina zelo pogosto prireja tudi vesele večere.

Največ pogojev za uspešno kulturno-prosvetno življenje je v Beltincih, vendar beležijo prav tukaj največji zastoj. To pa za to, ker ni organizatorja. Morda bo boljše takrat, ko bodo ustanovili učiteljsko dramsko skupino v okviru sindikata prosvetnih delavcev. Sicer pa so največji problem v občini prostori. Le v Beltincih, Zg. Bistrici in Odrancih imajo dvorano, drugod pa si po magazju s šolskimi odri.

Med ljudmi je zanimanje za kulturno-prosvetno delo, zlasti za dramsko in pevsko dejavnost. Zal so učitelji zelo zaposleni s celodnevnim poukom, kar pa ne velja za Beltince. Ponekod, kot v Gančanih, imata dva učitelja celodnevnih pouk, a kulturno-prosvetno delo navzlic temu teče. V Beltincih je žal drugače. Znano je tudi, da si prebivalstvo želi kakovostnih prireditev. Če je bila kje v prejšnji sezoni slaba uprizoritev, prihodnje leto ljudi ni več bli-

zu. Nedvomno je v Beltincih tudi film vplival na oblikovanje okusa, zato si ljudje želijo nečesa boljšega, nimajo pa skoraj ničesar. Domače društvo ne dela, edino mladina pripravi od časa do časa kaj. »Niti veselih plansarjev ni več, kje šele kaj drugo...« so potožili v Beltincih.

Vendar bi bilo iz vsega tega napak sklepati, da vlada v vsej beltinski občini mrtvilo. Res je namreč, da dela že tri mesece uspešno kinoaparatura Ljudske univerze na ozki trak. Obisk je zmeraj zelo dober, prostori pa vedno premajhni. Mimogrede bi lahko zaposlili še eno aparaturo, so pa težave s prevozom. Dalje tečejo vsakih 14 dni na osmih mestih v občini predavanja po referatu E. Kardelja, ki se jih udeležujejo poleg članov političnih in drugih organizacij tudi ostali občani. Za seboj imajo tudi že peto predavanje celotnega ciklusa. Dalje je v občini vedno več televizijskih sprejemnikov, v Crensovcih dela šola za odrasle, v G. Bistrici pripravljajo PD »Mura« igra »Dve nevesti«, v Dokležovju komedijo neznanega francoskega avtorja, od časa do časa uprizorijo kakšno igro tudi gasilci v Žižkih itd. Morda bi lahko omenili in našli še kaj. Upoštevati pa je treba, da se bliža april in od aprila do decembra v občini ni mogoče govoriti o kulturni ali prosvetni dejavnosti. Ze zdaj odhajajo fantje in dekleta po dva ali trije na sezonsko delo in kmečka dela na domačih poljih so prav tako pred durmi.

Po drugi strani pa je za beltinsko občino značilno cepljenje sil. Kjer delajo, vlagajo v svoje delo ogromno truda in navzlic temu se z uspehom svojega dela lahko postavijo le v domači ali sosednji vasi. Občinski svet »Svoboda« in prosvetnih društev bo nedvomno moral v prihodnje bolj smotrno in organizirano prijeti za delo in poskrbeti za boljše povezavo z občinsko Ljudsko univerzo in prosvetnimi društvi. To toliko bolj, ker se obetajo v občini nekateri novi prostori za kulturno in prosvetno dejavnost (Crensovci — dvorana, D. Bistrica — dom množičnih organizacij,

Melinci — dvorana množičnih organizacij, Gornja in Dolnja Bistrica — vaska skupnost itd.). Iz leta v leto bo več televizijskih sprejemnikov. Tudi črensovska zadruga se že zanima za nj. Bistriška pa ga že ima navzlic tesnemu prostoru. Ob teh televizijskih sprejemnikih bo treba marsikaj ukreniti in urediti. V Beltincih, na primer, člani aktiva LMS sodijo, da za televizijski sprejemnik gostilna ni najprimernejše mesto. Imajo mladinsko sobo (edini v občini) in morda ne bi bilo napak, če bi jim kdo pomagal še do televizijskega sprejemnika. Njihovo delo in uspehi govore njim v prid.

Naš sodelavec je imel priložnost govoriti z mnogimi političnimi, prosvetnimi in zadružnimi delavci, tudi z nekaterimi vodilnimi izmed njih. Razgovarjal se je tudi s kmečkimi ljudmi, delavci, uslužbenci in drugimi, največ pa z mladino obeh spolov. Ugotovil je, da bi bili marsikje veseli, če bi se lahko postavili s toliko navdušenja za kulturno, prosvetno in tudi zabavno življenje, kolikor ga je zlasti v mladih ljudeh beltinske občine. Res je škoda, da ti v tolikih meri odhajajo z doma. Velja pa, da bodo morali pristojni ljudje beltinske občine izkoristiti sedanje pogoje, ki se bodo kmalu marsikje zboljšali ob lastnem prizadevanju prebivalstva, in hitreje postaviti kulturno-prosvetno življenje v občini na nove temelje. Bolje bo treba tudi vskladiti delo, a tudi okrajni svet »Svoboda« in prosvetnih društev ne bo smel ostati ob strani, tudi glede gostovanj in druge pomoči ne.

Bj. S.

Danes v stari kinodvorani v Murski Soboti ob 20. uri premiera
E. G. O'Neill: Strast pod brest

Izšla je druga številka MLADEGA PRLEKA

Pionirji osnovne šole Ivana Cankarja v Ljutomeru so nas zopet razveselili z izdajo druge številke Mladega Prleka, ki je tokrat izšel na sedmih straneh. Prispevkom za to številko sta se pridružili sedaj učiteljica tov. Minka Sever, ki v svoji pesmici pozdravlja prihod pomladi, in Dragica Novak, ki piše o slovenskem kulturnem prazniku. Pionirski štah objavlja tekmovalni program odreda »Jozeta Berdena«, ki obsega zimsko in letno delo in bo posvečen 15-letnici osvoboditve. V programu omenjajo tudi, da so vključeni v občinsko, okrajno in republiško tekmovanje. Nepodpisana učenka S. razreda razodeva v sestavi Na razpotju kar lepo otroško, prizrčno in odkrito svoje želje do poklica, kjer bi služila ljudstvu. Semenč Branko se v pesmici Vesela ptička prav ljubko poigrava s snižko in vrabcem.

Navak Mirko piše v Naši vasi o Braneku. Stegmulerjeva o okrajnem telovadnem tekmovanju v Murski Soboti, o strahu, ki ga je imela pred tem, in doseženih uspehih. Dalje pišejo pionirji o svojem šahovskem

Novi letnik »SODOBNE PISARNE«

Sele drugo leto teče, odkar je začela izhajati v Ljubljani »Sodobna pisarna«, revija za propagando moderne tehnike pisarniškega poslovanja. Čeprav komaj drugi letnik, si je revija utrla pot do številnih bralcev, ki so jo ugodno sprejeli in ocenili, saj prinašajo prve štiri številke drugega letnika (dvojne številke) na 96 straneh vrsto zanimivih sestavkov a področja sodobnega pisarniškega poslovanja. V prvi in drugi številki najdemo poleg drugih tudi sestavek o univerzalnem avtomatnem računalniku v Frankfurtu, sestavek o ocenjevanju uslužbenecv, kratek komentar predpisa o hone rarjih za strojepisno, stenografsko in prevajalsko delo, članek iz življenja pisarniških nameščencev v Angliji in še vrsto drugih zanimivih pisarniških člankov s področja stenografije, pisarniškega poslovanja itd.

Tretja in četrta številka objavlja obširno poročilo z lanskoletnega mednarodnega strojepisnega tekmovanja na Dunaju, sestavek o pisarniškem poslovanju upravnih organov, zavodov in organizacij, o pisarniški opremi, nekaj zanimivosti s področja slovenske stenografije itd.

Revija je tiskana na boljšem papirju in bogato ilustrirana, tako da jo vzame vsak bralec v roke s prav posebnim užitek in veseljem.

In kaj pravijo o reviji njeni bralci? J. D., odgovorni uslužbenec občinskega ljudskega odbora v novomeškem okraju piše: »Pisarni, za katero odgovarjam, pomeni revija »Sodobna pisarna« nenadomestljivo učiteljsko in pomočnik pri delu. Še več, pravo metlo, saj je iz naših pisarniških prostorov pomela že lep del navlake, ki se je tako bohotno šopirila v podobi sv. Birokacija in zaostavila. C. A., bančna uslužbenka iz Ljubljane pa med drugim piše: »Sodobna pisarna« mi je postala prava prijateljica. Sicer me imajo za prvotrazodno strojepisno, menim pa in tudi čutim, da mi je revija vedno bolj potrebna. Daje mi spodbudo pri delu, seznanja me s sodobno administracijo in mi utira pot k izpopolnjevanju. O. B., direktor tovarne v Ljubljani: »Značilno za »Sodobno pisarno« je dejstvo, da je že s prvo številko »shodila«, kar je pri nas tako redek primer. Zahtevam od pisarniških uslužbenecv, da ne pregledajo v reviji samo slik, temveč da se tudi poglabo v vsak eno članek. Uspeh tega čutim v njihovem vsakdanjem delu.«

Takih in podobnih ocen dobiva uredništvo revije vedno več. Zato je prav, da revija naroči prav vsi, ki imajo opravka z organizacijo dela v pisarni, kakor tudi oni, ki želijo, da bo njihovo delo lažje in boljše. To doseči, pa je tudi namen revije.

-jm

PIONIRSKI PEVSKI ZBORI RADGONSKE OBCINE SE PRIPRAVLJAJO NA FESTIVAL

V počastitev 15. obletnice osvoboditve bodo priredili pionirji-pevci radgonske občine že svoj šesti pionirski festival. Mladinski in otroški zbori po šolah se že pripravljajo na nastop, ki bo 15. maja v Gor. Radgoni. Sama Radgona bo dala kar tri zборе: dva otroška in enega mladinskega. Menda so dosežaji s pripravami najdalje pevci iz Radene, Apač, Stogovec, Kapele in Radgone. Vseokoli bodo tem sledili pevski zbori še po ostalih šolah radgonske občine.

-ar

RADGONSKI PIONIRJI DOBRI IGRALCI

Ni preteklo še dober mesec, kar so se radgonski pionirji znova postavili na odru. Tokrat so zaigrali z vso vpeno ljubko igrivo Grudica, ki nosi o sebi lepo misel: več kot kepa zlata je vredna kepica domače grude. Mladi igralci so bili živahni, v nobeni sceni niso prišli v zadrego, po odru so se kretali pogumno, spretni v mimiki in kretnji. Čeprav je treba pohvaliti prav vse, je bil najbolj simpatičen oče treh fantičev, ki jih je zoabila v svet deveta dežela, od katere pa je bil še lepši domači svet.

V sedmih slikah so se vrstile pred preporno doborano drobnega živočarja pestre scene, ki so pritegnile k pozornosti

sti hvaležnega majhnega gledalca. Lepo je gledati tako majhne in mlade igralske umetnike in lepo bi bilo, ko bi prišli do tega spoznanja tudi že enkrat Radgončani, saj bi s svojim boljšim občiskom netili o mladih srečih željo in voljo do dramske umetnosti.

Obema tovarišicama, tovarišici Hojsovi in tov. Beltramovi, ki se je tudi tokrat izkazala kot igralka, so bili majhni gledalci nad vse hvaležni za spretno izvedeno režijo. Ne samo pionirji, tudi mi odrasli, ki nam je pri srcu naša mladina, si želimo še takih prijetnih popoldneov.

-ar

V LJUTOMERSKI OBČINI OSEM KMETIJSKIH ŠOL

V ljutomerski občini deluje letos 8 kmetijskih šol in sicer na Cvenu, Veržuju, Vučiji vasi, Križevcih, Bučkovecih, Stari cesti, Podgradju in Razkrižju. Te šole obiskuje 245 mladincev in mladink, ki so končali obvezno osemletno šolanje in nameravajo ostati na kmetijskih gospodarstvih.

Osnovni predmet v teh šolah je bil osnova družbene ureditve in zadružništva, ki so ga predavatelji dopolnjevali s problematiko socialistične preobrazbe vasi. Pri strokovnih predavanjih pa so v posameznih krajih upoštevali strukturo kmetijskega gospodarstva in temu primerno prilagajali tudi učni načrt.

Vse šole so v glavnem predelale predpisano snov učnih načrtov. Teoretični pouk, ki je obsegal 204 učnih ur, je v glavnem končan. Sedaj pa pripravljajo praktični del pouka in sicer v sadovnjakih, vinogradih in kmetijskih gospodarstvih. Mladina se pripravljaja tudi na ogled različnih kmetijskih gospodarstev.

Organizacija šol je bila dobra. Šolski odbori posameznih

šol, mladinske organizacije, SZDL in kmetijske zadruge so šolam zelo pomagale, prav tako tudi občinski ljudski odbor, ki je skrbel za predavatelje. Težave pa so bile v tistih krajih, ki so bolj oddaljeni od občinskega središča in zato predavatelji niso mogli redno prihajati.

Pri vseh šolah so delovali zdravstveni tečajji, ki jih je organiziral občinski odbor Rdečega križa. Tudi ti tečajji so že končani. Ob zaključku so udeležence opravljale izpite, ki so pokazali, da so si mladinke pridobile mnogo praktičnega znanja o zdravstvu. Franjo Kozar

Iz kulturnega življenja naših vasi

KONCERTNA PRIREDITEV

Pionirski pevski zbor v Bogojini se pridno pripravlja na glasbeni festival. 25. maja nameravajo prirediti samostojen koncert v Bogojini. S pevskim programom pa bodo tudi nastopali v sosednjih krajih.

»DNEVI NASE SREČE« V TESANOVCIH

Mladina v Tešanovcih je prejšnjo nedeljo pred domačim občinstvom uprizorila igro »Dnevi naše sreče«. Uprizoritev je dobro uspela, čeprav je delo zahtevno. V vaškem domu se je tokrat zbralo

nad 200 ljudi, ki so zadovoljni zupuščali dvorano. Igralska skupina se pa tudi pripravljaja na gostovanja v sosednjih vaseh. S. K.

»BETYAR KENDOJE« V DOBROVNIKU

Kulturna dejavnost v Dobrovniku se lepo razvija. Najbolj aktivna je dramska skupina »Petöfi Sandor«, ki je uprizorila madžarsko igro »Betyár kendöje«. Režiral jo je Jozef Casar. Uprizoritev je zelo uspela in so igralci že gostovali tudi v Prosenjakovcih.

Prav tako je tudi mladina

pred kratkim v madžarskem jeziku priredila veseli večer. Vaščani so bili s prireditvijo zelo zadovoljni in so dvorano napolnili do zadnjega kotička. Želijo pa si, da bi mladina pripravila še več takih prireditev. S programom je skupina gostovala tudi v Radmožancih, kjer je prav tako žela veliko priznanje.

TISINA

Danes bodo na Tišini gostovali dijaki soboške gimnazije s Čufarjevo dramo »Ljubezven v kletji«. Za gostovanje vlada med vaščani veliko zanimanje.

Dober tek! Mala Inka, ki jo je ujel naš fotoreporter pri obilnem zalogaju, je brzkone najmlajši abonent lendavskega »Triglava«. Medtem, ko sta očka in mamica v službi, se vrne iz vrta in gre na kosilo. Samostojnost, kajne? (F.: J. Stolnik)

CANKOVA TELEVIZIJSKI KLUB

Ljudska tehnika na Cankovi se uvršča med najbolj aktivna društva, saj je v kratkem času ozvočila vas, pred nekaj tedni pa kupila tudi televizijski sprejemnik. Zanimanje za televizijske programe je zelo veliko in si jih prihajajo ogledovati tudi ljudje iz sosednjih vasi. Težave pa so s prostori, saj so predstave organizirane vsak teden po tri ali štirikrat in se vedno zbere okrog sedemdeset ljudi. Soba pa je mala in je v njej še tudi ostali tehnični material društva.

OPEKA ZA SOLO

Z ozirom na to, ker šolski prostori na Cankovi postajajo pretresni, je šolski odbor na

eni izmed zadnjih sej sklenil, da bi naj vaščani začeli pripravljati zidno opeko in tako čez čas rešili ta problem.

E. H.

MURSKA SOBOTA

156 NOVIH PREBIVALCEV

V mesecu januarju in februarju je bilo na matičnem uradu v Murski Soboti zabeleženo 156 rojstev, od tega se je rodilo v porodnišnici v M. Soboti 149. Poročilo pa se je 23 parov, to je 5 parov manj kot lansko leto v istem obdobju. V glavnem je zadnje mesece opaziti na matičnem področju M. Soboti padec rojstev, porok in umrljivosti v primerjavi z lanskim letom.

UREJANJE DVORANE

Prosvetno društvo v Bogojni je te dni urejalo dvorano. Prikrili so streho in postavili nov oder. Lanskoletno dotacijo Občinskega ljudskega odbora M. Soboti so uporabili za urejanje dvorane. Nekaj sredstev so zbrali tudi sami s prirejanjem veselih večerov in iger.

Z ureditvijo prosvetne dvorane v Bogojni bo delo še bolj zaživelo. Igralska skupina ima sedaj vse pogoje za svoje delo. V Bogojni pa bodo od slej lahko gostovala tudi druga prosvetna društva.

TLAKOVANJE CESTE

Na seji Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve pri ObL Ljutomer so te dni razpravljali o nadaljnjem tlakovanju Ormoške ceste ter o gradnji stanovanjskih blokov v Ljutomeru. Člani sveta so predlagali, naj bi organizirali za urejanje Ormoške ceste posebno mladinsko brigado.

Letos bodo dogradili stanovanjski blok z dvanajstimi družinskimi stanovanji, za tem nameravajo pričeti graditi še stanovanjske bloke VG Ljutomer, »Agrotehnikaservis« Ljutomer in manjši stanovanjski blok za učitelje v Stročji vasi.

Voznja z mopedom brez ipita ni dovoljena

ceste za vzporedno vožnjo kolesarjev dovolj široke in tako naprej.

Traktorist Drago Nemeč iz Segovec je dejal, da na cesti II. reda vožnja brez luči ni nevarna, ker ni prometa...

Kolesar Stefan Seruga iz Beltinec je dejal, da po njegovem mnenju nočna vožnja brez luči in odbojnega stekla ni nevarna ter da je to steklo odveč. Podobno je dejala tudi Katarina Balažič iz Beltinec.

Prav naivna pa je izjava Franca Lutarja iz Gomilic, ki trdi, da vožnja po levi strani ni nevarna, če na cesti ni kon-

trole ter da pred srečanjem z drugim vozilom lahko preide na desno stran.

Podoben primer so zabeležili organi prometne varnosti 5. marca, ko so ustavili delavko iz Tovarne perila Jolanka Baranja iz Nemčevca zaradi vožnje brez luči. Dejala je, da luči ne bo kupila, čeprav jo bodo vsak dan kaznovali. Razen tega je s svojimi nedostojnimi izrazi grobo žalila službojoče organe. Dasiiravno je sindikalna podružnica v podjetju že obravnavala vprašanje varne vožnje, se Baranjeva noče odločiti za opremo kolesa. O po-

Z BELEŽNICO MED KRNČANI

Kdor se napoti v Krnce brzkone najbolj pogreša primerno cesto, saj pasico povezujejo s cestnim omrežjem le težko prevozniki klanci. »Premalo nas je,« pravijo Krnčani, »sicer bi si ceste že uredili.« Vas šteje le kakih 25 hiš, ki so raztresene po dolini in ozpetinah. Kljub temu, da Krnčani nimajo dobre ceste, pa se lahko odlikujejo, kot napredni kmetovalci, saj imajo že okrog 80 odst. vseh površin v pogodbenem sodelovanju. To je kar precej. Nemara bodo že letos začeli v pogodbenem sodelovanju urejati skupen 50-hektarski sadoonjak, za kar jim bo zadruga najela posojila. Vaščani so kajpada za to zelo navdušeni, saj so že izkušeni sadjarji, vendar so sedanji sadoonjaki že dotrajali. »Zakaj bi bile hribovite površine neizkoriščene, ali le delno obdelane,« nam je pripovedoval stari Partel, »ko pa na njih lahko pridelujemo sadje.« Seveda ose ne bo šlo letos, ampak bodo delali postopoma. Krnčane pa verjetno najbolj moti to, da si morajo še precej površin obdelovati s uprego, saj traktor le s težavo pride tja. Sicer pa upajo, da bo tudi temu kmalu konec, računajo namreč, da jim bo občinski ljudski odbor pomagal s sredstvi, da bodo uredili nekoliko boljše ceste.

To pa je v vasi kajpada le še začetek, drugo življenje pa se bo začelo, ko bodo imeli boljše ceste in primeren od-

njak. Tako pravijo Krnčani sami in upajo, da se jim bodo te želje kmalu uresničile.

J. Stolnik

Naš sodelavec v pomenku s Krnčani

SKRB ZA TURIZEM

Turistično društvo v Radencih je bilo ustanovljeno pred štirimi leti. Vsa ta leta je precej prispevalo k lepšanju kraja in izboljšanju nekaterih komunalnih naprav. Vendar pa je bilo vse to delo bolj kampanjsko, nenačrtno.

Tako so med drugim popravili in uredili nekaj poti in brvi, nameslili v gozdičkih nekaj klopov, nasadili lepotično drevje, uredili park pred kolidvorom, markirali izletniške poti radenske okolice, uredili pot proti Železnemu vrelcu in še to in ono.

Popolnoma pa je društvo opustilo ostale dejavnosti. Te dejavnosti so predvsem skrb za red, čistočo in boljše opremo poslovnih prostorov in go-

stišč, skrb za dobre prometne zveze, za razvedrilo, dalje ureditev avtobusne postaje, zgraditev plavalnega bazena, ureditev prostora za camping neke pri Muri, sodelovanje pri organizaciji servisnih delavnic itd.

O vseh teh in še mnogih zadevah so mnogo razpravljali na včerajšnjem občnem zboru in sprejeli več sklepov. Po razpravi sodeč, bo turistično društvo v Radencih spet zaživelo. Prenovljeni odbor nam jamči, da bo šel z novim poletom na delo. Uspelemu občnemu zboru sta prisostvovala predsednik občinskega ljudskega odbora ter predsednik občinske turistične zveze iz Gornje Radgone. Ika

Kmetijsko-gospodarsko šolo v Moščancih obiskuje 23 mladincev in mladink. Na sliki: pri obrezovanju sadnih dreves

VANEK ŠIFTAR SPREMEMBE IN DOPOLNITVE V KAZENSKEM ZAKONIKU

Posebej se moramo ustavititi še pri nekaterih novih kaznivih dejanjih in to pa le pri najvažnejših odnosno najpomembnejših:

KRSITEV PRAVIC SAMOUPRAVE. Samoupravljanje je temelj naše socialistične demokracije, torej ena izmed najvažnejših pravic, ki jih imajo delovni ljudje v socializmu. Potemtakem je razumljivo in tudi nujno, da se ta pravica mora zaščititi in tako se odslej kaznuje z zaporom, kdor koga s silo, resno grožnjo, z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic ali kako drugače protizakonito ovira v izvrševanju njegovih pravic v samoupravnih organih ali ovira njegovo delo. To določilo je deloma tudi ovira za nastajanje in razvijanje birokratizma, omenim pa še resno opozorilo vsem »milolice« dela organov samoupravljanja.

NEOPRAVICENA UPORABA MOTORNEGA VOZILA. Vedno večja motorizacija ustvarja nove želje in tako niso več redki primeri, da ta ali oni protipravno vzame komu tuje motorno vozilo z namenom, DA GA LE UPORABI ZA VOZNIJO. Tak primeri so odslej kaznivi. Ker sem že omenil promet, naj še navedem na novo določeno kaznivo dejanje: ZAPUSTITEV POSKODOVANCA V PROMETNI NESREČI BREZ POMOČI. Večkrat smo se jezili na voznika motornega vozila ali drugega prevoznega sredstva, ki je pustil brez pomoči tistega, katerega je poškodoval s svojim vozilom. Za tako brez-

vestnost bodo sodišča lahko v bodoče kaznovala storilce z zaporom do enega leta, v hudih primerih pa celo s strogim zaporom do petih let. Voznik motornega vozila ali katerega drugega prometnega sredstva bo v bodoče kaznovan za ogrožanje javnega prometa in če pusti poškodovanega brez pomoči, pa še za to dejanje posebej.

Med osnovne pravice, ki jih imamo, spada tudi SVOBODA VESTI IN VEROIZPOVEDI. Ničče nima pravice nikomur očitati, zakaj se prišteva tej ali oni veroizpovedi in prav tako tudi ne, če je BREZ VEROIZPOVEDI. Na žalost so še primeri, da se nekateri v svoji svobodi spozabljajo in se na različne načine znašajo celo nad otroci staršev, ki se nečesto prištevajo nobeni veroizpovedi. Pred leti se je tudi v našem okraju dogajalo, da so bili nekateri zmožni očitati, zakaj se umrli s civilnim pogrebom pokopujejo v vrsti z drugimi cerkveno pokopanimi. Zasludili smo celo nekaj primerov skromite grobov civilno pokopanih oseb. Nedavno obravnavana pronastaska skupina pred Okrožnim sodiščem v Zagrebu, ki je zaigala evetje in vence na grobu velikega borca za svobodo in pravice delovnega človeka, nam je ponovno odkrila, da se še niso pomirili tisti, ki bi radi vzeli delovnemu človeku pravice, ki si jih je težko priboril z revolucijo. Naša ustava in zakoni jamčijo svobodo veroizpovedi in za-

to je tudi razumljivo, da je nujno, da bo v bodoče kaznovan vsak, kdor NEOPRAVICENO PREKOPLJE, RAZDERE ALI POSKODUJE GROB ALI KAKŠEN DRUG KRAJ, NA KATEREM SE UMRLI POKOPAVAJO, ALI GA SICER HUDO OSKRUNI.

Izmed družbeno nevarnih dejanj, ki so z novelo Kazenskega zakonika določena kot kazniva dejanja, naj omenim še pri nas zelo pogosto PROTI PRAVNO ZAVZETJE ZEMLJIŠCA. KI JE DRUŽBENA LAST. Pri listanju po starih mapah opažamo, da so nekoč bile poljske ceste širše kot so sedaj — zemlja je pač odšla k sosednji parceli. V bodoče šteti Kazenski zakonik s sankcijo denarne ali zaporne kazni zemljišča, ki so družbena last, pred stativno.

Omenim naj še, da pri nekaterih gospodarskih organizacijah lahko večkrat opazimo, da je orodje razmetano kot bi se vsi razbežali, stroje na dežju razjeda rja in podobno. V bodoče bo lahko kaznovan tudi tisti, ki OČITNO NEVESTNO HRANI STVARI DRUŽBENEGA PREGOZANJA, KI SO MU ZAUPANA.

Tako bi v glavnem zaključil z novimi kaznivimi dejanji in v naslednjih vrsticah le nekaj besed o primerih, kjer se je v praksi bilo večkrat težko odločiti, ali sta istočasno bili storjenci z enim dejanjem dve ali le eno kaznivo dejanje. Novela Kazenskega zakonika je pri tem marsikaj razčistila. Doslej je bilo sporno ali je z uničevanjem gozda

storjena tudi gozdna tatvina. Sedaj je določeno kot posebno kaznivo dejanje UNICEVANJE GOZDOV, ki je v tem, da nekdo proti predpisom ali odredbam državnih organov seka ali krči gozd ali kdor beli drevesa ali kako drugače uničuje gozd in posebej kot kaznivo dejanje je določena še gozdna tatvina. Prav tako je bilo precej nejasnosti o goljufiji v službi in to je sedaj prav tako posebno kaznivo dejanje kot tatvina vojaške opreme. To so v glavnem spremembe, ki so stilističnega značaja. Omenil bi še, da je Zakonodajni odbor Zveznega zbora s prečiščenim besedilom vseh členov odpravil z novimi formulacijami marsikatero dosedaj nejasno ali ne dovolj izraženo misel zakonodajalca. Med spremembami v kazenskem zakoniku je nujno omeniti še to, da se je povečalo število kaznivih dejanj, za katera se storilca preganjajo na predlog ali na zasebno tožbo. Te spremembe kažejo tudi že na nove odnose med ljudmi, da v čim več zadevah odločajo sami, jih urejajo in vsklajujejo. Pri kaznivih dejanjih, kjer se storilca preganjajo na predlog ali na zasebno tožbo, mora upravičenec podati predlog oziroma vložiti tožbo v TREH MESECIH od dneva, ko je zvedel za kaznivo dejanje in storilca. Pri takih kaznivih dejanjih se lahko oškodovanec oziroma upravičenec do kazenskega pregona in storilce poravnata izven sodišča. Pri poravnavanju pa lahko poravnalni sveti s

svojimi pametnimi in dobromernimi nasveti veliko pomagajo državljanom, da ti poravnajo vse spore, kjer je to le mogoče in dopustno, na miren način, izven sodišča, brez stroškov in nepotrebnih poti. Organizacije SZDL morajo videti vse te probleme in stalno vplivati, da se odnosi med ljudmi mirno urejajo, da je med njimi čimveč razumevanja.

Zaradi posebnega pomena bi omenil še to, da se storilca kaznivega dejanja tatvine, velike tatvine (vlom itd.), odvzema tuje stvari, poškodovanja tuje stvari, goljufije, majhne tatvine, zlorabe zaupanja, poškodovanja tujih pravic in prikrivanja preganja na zasebno tožbo, če je storil katero izmed navedenih kaznivih dejanj proti zakoncu, krvnemu sorodniku v ravni črti, bratu ali sestri, posvojitelju ali posvojenci. V teh spremembah je odraz tudi naših stališč do družine, predvsem pa do premoženja v družinski skupnosti; to premoženje je pridobljeno v glavnem z delom več družinskih članov in zato bo naj njim prepuščeno, da sami odločijo, koga izmed sebe in kdaj ga bodo kot storilca navedenih kaznivih dejanj tudi kazensko preganjali. Doslej smo imeli tudi take primere, da je n.p.r. sin kot mladoletnik že nekaj časa pridno pomagal doma in zato mu niso dali niti dinarja, ob neki priliki pa si je vzel nekaj dinarjev za kino iz zaklenjene omare in že je bilo urad-

no pregonljivo kaznivo dejanje. To so medsebojni odnosi v družini in zato je prepuščeno njim, da to rešujejo in odločajo, kaj naj bo s storilcem, ki je napravil njim v škodo katero izmed navedenih kaznivih dejanj.

Končujem ta več ali manj nepopolen opis sprememb in dopolnitve Kazenskega zakonika (skrajšano KZ) in Zakonika o kazenskem postopku (skrajšano ZKP) z željo, naj vse to pomaga tudi pri utrjevanju socialistične zavesti in da se bomo čimbolj izogibali kaznivih dejanj ter tudi druge odvračali od njih. Zelim opozoriti še na pogoste pojave, da državljanji večkrat pozno prijavljajo storjena kazniva dejanja, ne zavarujejo prostorov, v katerih je bilo kaznivo dejanje izvršeno, ne zavarujejo dokazov in tako otežkočajo odkrivanje načina izvršitve kaznivega dejanja in včasih s tem celo onemogočijo odkritje storilca. Kazenski zakonik pa celo določa, da se lahko kaznuje z zaporom ali s strogim zaporom do pet let KDOR VE, DA SE PRIPRAVLJA HUISE KAZNIVO DEJANJE, pa tega ne naznani v času, ko se je dalo preprečiti izvršitev kaznivega dejanja. Prav tako se lahko kaznuje z zaporom, kdor ve za storilca kaznivega dejanja, za katero se po zakonu sme izreči smrtna kazen, ali pa kdor samo ve, da je bilo tako dejanje storjeno, pa tega ne naznani, čeprav je od take ovadbe odvisno, da se storilec ali dejanje pravočasno odkrije. Za opustitev ovadbe pa se ne kaznuje zakonec, krvni sorodnik v ravni črti, brat ali sestra, posvojitelj ali posvojenci, če je storilec z njimi v takih odnosih.

(Konec)

Drobne iz društev »PARTIZAN«

V Lendavi ustanovljena občinska športna zveza

V vseh društvih je že opaziti festivalno razpoloženje, ki bo meseca maja v Murški Soboti. Obiskali smo nekatera društva ter se pozanimali za njihovo delo. Ugotovili smo naslednje:

TVD »Partizan« Ljutomer. ki šteje 220 aktivnih članov, se v celoti pripravlja na festival. Vadijo tedensko dvakrat, predelali so vse vaje. Trenutno se pripravljajo za društveno akademijo.

TVD »Partizan« Bučkovec se prav tako z vso vneto pripravljajo na I. festival telesne kulture Pomurja. Društvo hoče kljub slabim delovnim pogojem poslati na festival 150 nastopajočih.

»Partizan« Videm ob Sčavnici je s svojimi pripravami za festival že začel in je vključil v priprave vse svoje pionirje in mladino. Nekoliko se stoji ob strani vaška mladina. Težave imajo z vodniškimi kadrom. Vse priznanje pa zasluži tovariš Viktor Florjan, ki kljub visoki starosti 60 let vodi tri oddelke.

»Partizan« Crensovci uporabljajo šolsko telovadnico, ki je od jutra do večera zasedena. Zaradi pomanjkanja vodniškega kadra je društvu prišlo na pomoč nekaj prosvetnih delavcev, ki zelo uspešno vodijo svoje telovadce. Se več pomoči pa bi lahko »Partizan« nudili učitelji, ki so odgovorni za telesno vzgojo na šoli.

TVD »Partizan« Beltinci je v centru beltinske občine, vendar je svojo dejavnost zasnoval na zelo ozkem krogu mladine in pionirjev. Društvo nima starejših pionirjev in pionirk, čeravno obiskuje šolo preko 400 otrok. Imajo pa vse pogoje za delo. Cutiti je, da posveča uprava premoško skrb pripravi za festival telesne kulture Pomurja. Pohvalimo pa lahko rokometarje, ki se vneto pripravljajo na festival.

»Partizan« Veržej je imel pred kratkim svoj občni zbor. Upajmo, da bo društvo po občnem zboru z mladim kadrom storilo vse, da bo celotno delo in priprave na festival naglo napredovalo. Društvo bo na festivalu sodelovalo s 130 pripadniki. V priprave so vključili tudi mladino iz vzgajališča Veržej.

TVD »Partizan« Cankova je pred nekaj meseci uredilo v zadrzni dvorani nad 120 m² novega parketa za telovadnico. To telovadnico uporabljata tudi šolska mladina. Dvorano je z razumevanjem odstopila kmetijska zadruga, ker tudi šola nima ustreznih prostorov.

Skupno se pripravljajo v Pomurju preko 4500 članov TVD »Partizan« v 28 društvih na I. festival telesne kulture Pomurja, ki bo od 21. do 29. maja v M. Soboti. Dokončni program festivala je že izdelan.

V BOGOJINI SPORTNO IGRISCE

Člani TVD »Partizan« v Bogojini se vneto pripravljajo na I. telesi festival Pomurja. Računajo, da bo društvo sodelovalo na festivalu z 200 telovadci. Društvu primanjkuje vaditeljskega kadra, vso pomoč pa nudijo društvu prosvetni delavci.

Strelska družina je v Bogojini spet zaživela. Člani se redno pripravljajo na razna tekmovanja. Posebno strelska družina na šoli, ki šteje 62 članov, se redno in vneto pripravljajo na tekmovanje, ki bo v kratkem.

V Bogojini gradi šolska mladina skupno s TVD »Partizan« novo športno igrišče, na katerem bo prostora za vse športne igre. Vsa zemeljska dela so že končana. Tako bodo 25. maja svečano predali svojemu namenu nova igrišča za rokomet, košarko, nogomet in odbojko. Okrog igrišča je urejena tudi 40-meterska steza. Razen nogometnega igrišča nameravajo vse ostalo posuti z rdečimi ugaski, ki jih nameravajo dobiti iz opekarne.

Prvenstvo okrajne zveze »PARTIZAN« v namiznem tenisu

PREMOČ SOBOŠKIH TEKMOVALCEV

Minulo nedeljo je bilo v Domu »Partizan« M. Sobota redno prvenstvo Okrajne zveze »Partizan« M. Sobota. Organizator je bilo matično društvo v M. Soboti. Tekmovanja posameznikov in dvojice se je udeležilo 77 tekmovalcev iz 6 društev Pomurja.

Največ je bilo članov in sicer 25, najmanj pa pionirki (5) in članice (4). Žal pa vsi kraji niso bili enakomerno zastopani. Z desnega brega Mure se je udeležilo tekmovalca samo TVD »Partizan« G. Radgona. Sicer pa je bilo največ tekmovalcev iz M. Sobote (59), ostali pa so bili iz Puconec, Lendave in Križevca v Prekmurju. Tudi Kupšinci so poslali letos prvič svoje tekmovalce.

Celotno tekmovanje pomeni viden napredek v kakovosti prikazane igre. V tem pogledu velja pohvaliti domače igralce, ker so ves zimski čas pridno vadili in se pripravljali na tekmovanje.

Pri pionirjih je tokrat zmagal Firm, ki je v finalni igri premagal Vadrnala z 2:1 (18:21, 21:16 in 21:14). V tolažini igra za tretje in četrto mesto sta nastopila Kerčmar in Janža iz Puconec. Zmagal je prvi. Pri mladincih je sodelovalo

V RAKIČANU BODO DOBILI NOVO TELOVADNICO

Na eni izmed svojih sej je uprava kmetijskega gospodarstva skupaj z upravnim odborom TVD »Partizan« sklenila, da bodo obnovili dvorano v zadrzni domu in jo tudi delno preuredili. Tako nameravajo že podaljšano telovadnico preskrbeti še z električno napeljavo, prhami, urediti sanitarije in položiti parketne desčice.

Delo zelo napreduje in organizatorji upajo, da bo telovadnica dograjena do prvega maja. Do tedaj, posebno pa potem, želijo svojo dejavnost še povečati z rokometno igro in atletiko. S tem bo njihovo delo še pestrejšje in tedaj Rakičan ne bo poznan samo po tem, da je edino vaško društvo v Sloveniji, ki igra perjanico. -n-n

PREDELAVA ZLETNIH VAJ SE NADALJUJE

Po vrnitvi rep. instruktorka Znidariča iz Ljubljane se ponovno nadaljuje intenzivno delo in učenje zletnih vaj. Četrkovke predelave so se udeležili vodniki iz 4 krajev naše občine. To so kraji: Krog, Tišina, Bodonci in Rakičan.

Najboljše potekajo priprave v Veržaju, Bučkovec in Vidmu. Nekoliko manj delavni so v Crensovcih in Beltincih.

V nedeljo so se v Lendavi sestali delegati iz vseh telesnovzgojnih in športnih društev v občini in ustanovili občinsko zvezo. Prisostvovali so delegati društev Partizan, NK Nafta in Planika, tabornikov iz Lendave, kegljaškega kluba in strelske družine. V občinsko zvezo so poleg navedenih društev vključne še ribiške in lovske družine ter enota JLA.

Delegati teh društev so ugotovili, da je taka zveza na področju občine koristna in potrebna. Ta bo skrbelo za koordinacijo med telesnovzgojnimi društvi, organizirala tekmovanja v raznih športnih panogah na področju občine, v juniju organizirala občinski festival telesne kulture in to v počastitev 15. obletnice osvoboditve, skrbelo bo za ustanavljanje novih telesnovzgojnih in športnih društev zlasti na vaseh, za predvajanje raznih športnih in telesnovzgojnih filmov, predvsem pa z različnimi tekmovanji širila

Pričetek letošnjega rokometnega prvenstva Pomurja

V nedeljo, 20. marca se bo pričelo tekmovanje za spomladanski del prvenstva v malem rokometu za leto 1960. Izgledi posameznih moštev pred prvenstvom? Težko je že sedaj misliti na zmagovalca. Gotovo pa je, da sta temu cilju najbližja TVD Partizan Murska Sobota in Beltinci.

Prva tekma pomladanskega prvenstva bi morala biti odigrana že minulo nedeljo, ker bodo beltinski rokometarji na dan pričetka odpotovali v Cakovce. Vendar do te tekme ni prišlo in vse kaže, da bo tekma med Krogom in Beltinci registrirana 5:0 v korist Beltincev.

Zaradi pregleda navajamo prvake iz minulih let:

1957: Sag,

1958: Sag,
1959: TVD Partizan M. Sobota,
1960: (jesen) TVD Partizan M. Sobota. -n-n

NOGOMET

Nafta : Sloboda (Varaždin) 1:5 (0:2)
Rudar (M. Središče) : Nafta 0:1 (0:1)
Jedinstvo (Čakovec) : Nafta 6:1 (1:1)

Kakor vidimo, lendavska Nafta v treh prijateljskih srečanjih minulih dni ni imela preveč sreče.

V MURSKI SOBOTI

občni zbor šahovskega kluba

Po skoraj štiriletnem zastojju je šahovska dejavnost v M. Soboti spet oživela. Pred dobrim tednom se je ponovno ustanovilo šahovsko društvo. Ustanovitev za šah je v Soboti veliko, zlasti med mladino. Po volitvah novega odbora se je razvila živahna diskusija. Glavni problem prostorov je sedaj delno rešen. Uprava JLA jim je odstopila majhno sobo v svojem domu v Ivanovcih ulici. OBLO so predložili predračun. Če bo sprejet, bo tudi finančno stanje delno rešeno.

Delovni program je precej obsežen. V načrtu so mnoga tekmovanja v okrajnem in re-

KOSARKARJI SAG V CELJU

V soboto in nedeljo so gostovali kosarkarji SAG v Celju. Povabila jih je celjska gimnazija.

Tekme so se končale takole:
Moški:
Gimnazija (Celje) : SAG 94:44 (45:22)

Zenske:
Gimnazija (Celje) : SAG 25:2 (15:2)

Moški:
Akademiki (Celje) : SAG 102:50 (42:27)

Zenske:
Akademiki (Celje) : SAG 51:18 (25:10)

telesno vzgojo v ustanovah in podjetjih ter sindikatih. Omenjena društva bodo sodelovala v štafeti mladosti ter na pohodu ob žici okupirane Ljubljane, v poletnih mesecih pa bo zveza poskusila organizirati taborene.

Bodoča izgradnja raznih telesnovzgojnih in športnih objektov v sami Lendavi bi se naj koncentrirala na enem področju, kar bi zblíževalo in povezovalo vsa ta društva in klube sčasoma pod eno streho in v enem odboru. Govora je bilo tudi o skupni finančni politiki v teh društvih. Za razvoj telesne kulture v občini in letos predvidenih približno en milijon dinarjev iz občinskih sredstev. Občinsko zvezo bo vodil 11-članski upravni odbor, ki je sestavljen iz delegatov posameznih društev, in 5-članski nadzorni odbor.

Ker je to prvi tevrsten poizkus povezave telesnovzgojnih in športnih društev na področju ene občine, vsekakor pričakujemo pozitivnih rezultatov njenega dela. O.

V NEDELJO prvenstvena nogometna tekma Sobotič : Maribor

V MURSKI SOBOTI

občni zbor šahovskega kluba

Po skoraj štiriletnem zastojju je šahovska dejavnost v M. Soboti spet oživela. Pred dobrim tednom se je ponovno ustanovilo šahovsko društvo. Ustanovitev za šah je v Soboti veliko, zlasti med mladino. Po volitvah novega odbora se je razvila živahna diskusija. Glavni problem prostorov je sedaj delno rešen. Uprava JLA jim je odstopila majhno sobo v svojem domu v Ivanovcih ulici. OBLO so predložili predračun. Če bo sprejet, bo tudi finančno stanje delno rešeno.

Delovni program je precej obsežen. V načrtu so mnoga tekmovanja v okrajnem in re-

STRELSKO TEKMOVANJE ZA »ZLATO PUSCICO«

Občinski strelski odbor je v minulih dneh organiziral tekmovanje za »Zlato puščico« za občino M. Sobota. K tekmovanju se je prijavilo precejšnje število tekmovalcev iz 15 strelskih družin.

Rezultati, ki so bili doseženi, dokazujejo, da so si bili tekmovalci v kakovostnem pogledu med seboj zelo enaki, saj je od skupnega števila 41 kandidatov več tekmovalcev doseglo vrednost 160 krogov od 200 možnih.

Najboljši strelc prvenstva je postal Jože Ozvatič (SD »Lovec«) s 169 krogi. Drugi je Polde Činč, član SD »Obrinik« s 165 krogi in tretji Adam Kučinac s 165 krogi.

RADIJSKI PROGRAM

Nedelja

8.00: Mladinski radijska igra — Francois Rabelais: Pogačarska vojna; 8.50: Zvonimir Ciglič: Suitsa v starem slogu; 9.00: Z glasbo v novi teden; 10.00: Se pomnite, tovariši... Drago Kumer: Rafali pod Mezlicjo; 10.30: Zborovske skladbe Radovana Gobca in Danila Svare; 11.02: Prijubljene melodije s triom Pierre Dorsey; 11.20: Danilo Bučar: Zumberška rapsodija; 11.30: Stefan Kuhar: Iz malega raste veliko (reportaža); 12.00: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Za našo vas; 13.45: Koncert pri vas doma; 14.15: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 15.15: Reklame; 15.30: Od Beethovena do Puccinija; 16.00: Humoreska tega tedna — Iz poljskega humorja; 16.20: Mednarodne koronice; 16.30: 60 minut Sporta in glasbe; 17.30: Radijska igra — Matthias Braun: Hiša pod žgocim soncem; 18.18: Luigi Boccherini: Koncert za flavto in godalni orkester; 18.35: Pod vaško lipo...; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik in športna poročila; 20.05: Izberite melodijo tedna; 21.00: Slavni pevci; 22.15: Zaplešite z nami! 23.10: Znani pevci — znane povelje; 23.35: Uroš Krek: Mouvements concertants.

Ponedeljek

8.05: Drobne skladbe velikih mojstrov; 8.40: Dekliški komorni zbor Zavoda za glasbeno vzgojo v Sliki; 9.00: Naš podlistek — Somerset Maugham: Tri debluške — I.; 9.20: Filmski igralci gojijo; 9.35: Zračni kalendar; 10.10: Dva odlomka iz slovenskih operv; 10.35: Iz filmov in glasbenih revij; 11.02: V klavirski zakladnici F. Schuberta; 11.30: Oddaja za otroke; 12.00: Po domače s triom Avgusta Stanka; 12.15: Kmetijski naveti — Anton Selikar: Zadruga operativna in kmečki gozdovi; 12.25: Pet popevk za tri pevce; 12.40: Emil

Adamič: Otroška suita; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Mali vokalni ansambli; 13.50: Anton Trost: Fantazija na slovenske narodne pesmi; 14.00: Evropski pevci zabavne glasbe; 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Listi iz domače književnosti — Trije iz Mladih notov; 16.05: V svetu osernih melodij; 17.10: Srečno vožnjo! (Sofeter na poti); 18.00: Radijska univerza — ing. Janko Čuček: Umetne snovi; 18.15: Skladbe Cyrila Scetia igra violonist Ali Dornelj; 18.30: Športni tednik; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Portreti z Broadwaya; 20.45: Kulturna tribuna; 21.00: Lepe melodije; 21.20—22.35: Koncert komornega orkestra RTV Zagreb; 22.55: Violončelo in harfa; 23.10: Plesni orkester RTV Ljubljana; 23.35: Filmske melodije.

Torek

8.05: Jutranji spored solistične glasbe; 8.30: Iz opernega sveta; 8.35: Radijska šola za srednjo stopnjo — Pionirski načelnik; 9.25: Dela predklasičnih mojstrov; 10.10: Izberite melodijo tedna; 11.00: Arije iz Verdijeve opere; 11.40: Svirje fantje igrajo; 12.00: Alpski zvoki; 12.15: Kmetijski naveti — ing. Milena Lekšan: Pomladansko gnojenje sadovnjakov; 12.25: Dve klavirski skladbi Gabriella Faureja; 12.45: Vokalni kvintet Kranjčani; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Od Elgarja do Leharja; 13.50: Veseli Vandrovski; 14.05: Radijska šola za višjo stopnjo — ing. Dolničar: Reaktor; 14.35: Trije odlomki iz Wagnerjevega Lohengrina; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Naši popotniki na tujem — dr. Iva Segula: Tudi to o Skandinaviji; 16.00: Izbrali smo za vas; 17.10: Razgovor z volivci; 17.20: L. van Beethoven: Simfonija št. 6 v F-duru »Pastoralna«; 18.00: Iz zbornika spominov; 18.20: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 18.45: Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 19.00: Ob-

vestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Ljubzenske pesmi raznih narodov; 20.30: Radijska igra — Christian Bock — Heinrich Reinecker: Naš očka se mora oženiti; 21.25: Mandoline in godala; 21.45: Poje J. Cvetežar; 22.15: Slavna dela komorno-glasbene literature; 23.10: Zabalav vas bo Ljubljanski jazz ansambel; 23.30: Kanadski pevec Tennessee Ernie Ford; 23.45: Matija Bravničar: Simfonia stretta.

Sreda

8.05: Mladi talenti Srednje glasbene šole v Ljubljani pred mikrofonom; 8.30: M. Musorgski — M. Ravel: Slike z razstave; 9.00: Jezikovni pogovori (ponovitev); 9.15: V ritmu današnjih dni; 10.10: Samospevi slovenskih skladateljev; 10.35: Češki in madžarski zabavni in plesni ansambli; 11.00: Pol ure v opernem svetu; 11.30: Oddaja za cicibane; 12.00: Ansambel Milana Stanteta; 12.15: Kmetijski naveti — ing. Milica Oblak: Kako bo z jagodičjem v prihodnje; 12.25: Pisanji zvoki z Dravskega polja; 12.45: Francoski zabavni orkester Leo Mercier; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Poje Komorni zbor RTV Ljubljana; 13.50: Marko Tajčević-Bog Leskovic: Sedem balkanskih plesov; 14.05: Radijska šola za srednjo stopnjo — Pionirski načelnik (ponovitev); 14.35: Melodije ljubezni — Orkester Monia Lifer; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Novost na knjižni polici; 16.00: Koncert po želja; 17.10: Sestanek ob petih; 17.30: Navpič: angleških mest; 18.00: Srebrni jubilej Planice (reportaža); 18.15: Bojan Adamič: Tri preproste skladbe; 18.20: Iz slovenske solistične glasbe; 18.45: Domače aktualnosti; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Z orkestrom George Melachrino po svetu; 20.20: Ciklus »Velike ure opere«; 22.15: Zaušesmo s kvintetom J. Kampeča; 22.30: Ted Heath s svojim orkestrom; 23.10: Popevke na tekočem traku; 23.10: J. Slavenki: Lirski kvartet op. 11.

Četrtek

8.05: Popevke se vrstijo; 8.30: Zborji in samospevi Jakova Gotovca; 8.35: Radijska šola za višjo stopnjo — ing. Dolničar: Reaktor (ponovitev); 9.25: Panorama zabavnih melodij; 10.10: Ivan Brkanović: Tretja simfonija; 10.40: Pet minut za novo pesmico; 11.00: Od valčka do rock and rolla; 11.35: Robert Schumann: Humoreska op. 20; 12.00: Iz folklornih zapiskov Toudče Maroltove; 12.15: Kmetijski naveti — ing. Jože Maček: Razkuzovanje semen za pomladansko setev; 12.25: G. Donizetti: Drugo dejanje opere Lucia Lammermoor; 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Kmečka godba; 13.50: V ritmu cha-cha-cha; 14.05: Z. Fibich: V podvečer; 14.20: Sport in športniki; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: S knjižnega trga; 16.00: F. Juvanec: 4 pesmi za glas in godalni kvartet; 16.30: Plesni zvoki velikih mest; 17.10: »Kresovale tri devojke« — pesmi Emilia Adamiča; 17.30: Mavrica zabavnih zvokov; 18.00: Srebrni jubilej Planice (reportaža); 18.15: Spoznavajmo naše umetnike; 18.45: Radijska univerza — Stane Marinčič: O farlah — II. del; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Četrtek večer domačih pesmi in napevov — Izvajajo: Slovenski kvintet — Kvintet Avenikov, pevci Marija Abadžić, Jelka Cvetežar, Danica Filipčič in Franc Koren — Vaški kvintet, pojeta Režika in Sonja; 20.45: Godalni zabavni orkester; 21.00: Literarni večer — Poljska ženska lirika; 21.40: Komorni intermezzo; 22.15: Po svetu jazza; 23.10: Nočni koncert.

Petek

8.05: Iz domače orkestralne glasbe; 9.00: Naš podlistek — S. Maugham: Tri debluške — II.; 9.20: Italijanske in francoske popevke; 9.40: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.10: L. van Beethoven: Stiri arije iz opere

Fidelio; 10.35: Pol ure z orkestrom Alfred Scholz; 11.00: Skladbe Saše Sautla in Miloja Milojevića; 11.30: Družina in dom; 11.45: Zbor Branko Kršmanović iz Beograda; 12.00: Teden mednarodnih smučarskih poletov v Planici (prenos skokov); 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Vesela glasbena ruleta; 14.05: Radijska šola za nižjo stopnjo — Andre Verdet: Tio in velika pregrada; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Iz svetovne književnosti — Jurij Trifunov: Poti v puščavi; 16.00: Petkov koncert ob štiri; 17.10: Razgovor z volivci; 17.20: Viktor Herbert: Suita; 17.40: Poje Planinski kvintet iz Maribora; 18.00: Srebrni jubilej Planice (reportaža); 18.15: Mehiški napjevi; 18.30: Iz naših kolektivov; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Pozdrav iz Berna; 20.15: Tedenski znanjopolitični pregled; 20.30: Skladateljske silhuete iz večršnjega sveta; 21.15: Oddaja o morju in pomorskih; 22.15: Nočni operni koncert; 22.45: Petnajst minut z ansambлом Mojmirja Sepeta; 23.10: »Pariz pleses«; 23.40: Dve skladbi zmagovalcev mednarodnega konkurza SIMC leta 1958.

Sobota

8.05: Ali vam ugaja? 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo — Andre Verdet: Tio in velika pregrada (ponovitev); 9.25: A. Dvorak: Osm morskavih dvošpevov; 10.10: Od melodije do melodije; 10.40: Partizanske in delovne pesmi jugoslovanskih narodov; 11.00: Bruno Bjeļinski: Komorni koncert za klavir in orkester; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: Deset minut z ansambлом Dražil; 12.00: Teden mednarodnih smučarskih poletov v Planici (prenos skokov); 13.15: Obvestila in zabavna glasba; 13.30: Epularni operni dvošpevi; 14.05: Samoborske popevke; 14.20: Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15: Reklame in zabavna glasba; 15.40: Na platnu smo videli; 16.00: V dvoranih Svobod in prosvetnih dru-

Štev;

16.30: Zvoki za dobro voljo; 17.10: Ljubiteljem domačih napevov; 17.35: Melodije za vas; 18.00: Srebra jubilej Planice (reportaža); 18.15: Od tu in tam; 18.45: Okno v svet; 19.00: Obvestila, reklame in zabavna glasba; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Spoznavajmo svet in domovino! 21.15: Za prijeten konec tedna; 22.15: Oddaja za naše izseljence; 23.10: Do polnoči v plesnem ritmu.

RADIO M. SOBOTA

Sobota, 19. marca 1960:

ob 17.00: »Naš sobotni sprehod«;
ob 17.15: Obvestila, objave in reklame.

ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.

Nedelja, 20. marca 1960:

ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame.
ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 12.40: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo«.

Torek, 22. marca 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame.
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.

Četrtek, 24. marca 1960:

ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame.
ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 17.25: »Zeleli ste, poslušajte«.

Radio M. Sobota prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5. do 9. ure in od 15. do 23.10 ure.

Ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 23.10 ure.

KUZMA

Kulturno-prosvetno društvo »Vladimir Gortan« v Kuzmi je bilo pred leti zelo aktivno, čeprav ni bilo v kraju primerne dvorane niti ostalih odrskih pripomočkov. Zato je tem bolj čudno, da to društvo danes, ko je v Kuzmi primerno urejena dvorana, ni več tako delavno. V Kuzmi ne manjka izkušenih igralcev pa tudi hvaležnih gledalcev, posebno še v zimskem času.

S PALICAMI UBILI DIVJO MACKO

Manojlo Ičić, kmet iz Simrakovec, je pred dnevi opazil, da mu neka zver podi in preganja kokoši. Bilo je zvečer. Manojlo je kokiši odnesel iz kokošnjaka in znotraj postavil past.

Ni trajalo dolgo in zver je ponovno prišla. Pripravljeni kmetje so pritekli in jo ubili s palicami, ne da bi točno vedeli, kakšna je to žival. Naslednje jutro je gozdar Anton Vidakovič pojasnil radovednim kmetom, da so ubili divjo macko, ki je zelo redka v tistih krajih.

Poškodbe

C. S., del. iz M. Sobote, se je pri delu poškodoval na desni nogi.

D. F., usl. iz M. Sobote, je ugriznil pes v desno podkolenico, ko je šla v službo.

L. T., del. iz M. Sobote, je avto povozil, ko se je peljala z dela domov. Pri tem je dobila pretres možganov in poškodbe po telesu.

F. M., kov. vajenec iz Lipovec, se je pri delu požgal z žarčnim železom na desni nogi.

G. G., natakak iz M. Sobote, je padel vznak na glavo, pri tem si je poškodoval glavo.

G. O., polj. iz Gerlinec, je z motorjem rezal krmo, pri tem ga je zgrabil jermen. Poškodoval si je desno podkolenico.

H. J. iz Kroga je padel s podstrešja na lesene vile in se nabodel pod desno stran trebuha.

M. J., miz. pom. iz Podgorja, je pri delu skobelni stroj posnel kožo desne dlani.

V. J., trg. vajenec iz Kroga, je padel v šoli in si poškodoval desno koleno.

KOSARKA NA OSNOVNI SOLI I. V M. SOBOTI

Košarkarski klub PSD »Mladost« je v nedeljo dopoldne organiziral v telovadnici gimnazije košarkarsko prvenstvo, na katerem so tekmovali 4 moške ekipe in 2 ženski ekipe.

Zmagala je ekipa 8a razreda, ki je premagala vse svoje nasprotnike. Drugo mesto je zasedla ekipa 8b razreda, tretje mesto ekipa 7c razreda, četrto mesto pa ekipa 7b razreda.

Med pionirkami je zmagala ekipa 8b razreda pred ekipo 8a razreda.

Rezultati tekem: 8a : 7b 56:0, 8b : 7c 17:3, 8a : 7c 32:4, 8b : 7b 56:6, 8a : 8b 11:10, 7c : 7b 22:8.

Najboljši igralec na prvenstvu je bil Karel Benčec, ki je dosegel 41 košev. Sledijo mu Geza Franko 35 košev, Stefan Dravec 32 košev in Jože Rader 25 košev.

Prvenstvo je bilo izredno množično, saj je sodelovalo skupno 41 pionirjev in 15 pionirk.

B. Z. iz M. Sobote se je poparila po obeh kracih.

K. A., gospodinja iz M. Sobote, je padla po stopnicah in se udarila na desni strani v boku.

K. K. iz Čikečke vasi je pri podiranju drevja udarila veja po glavi.

M. J. iz Radomerja je padel s skednja in se poškodoval na hrbtu.

M. F. iz Gor. Kocjana je padel s stopnic in se porezal s steklom po nosu.

R. K. iz Kuštanovec je pri podiranju stare hiše padel in si poškodoval obe nogi.

G. E., poljedelki iz Moravec so padla vrata na nogo; pri tem je dobila poškodbo na desni nogi.

S. S. iz Beznovec je krmilo kolesa udarilo po desnem kolenu, ko je peljal seme v mlin.

B. A. iz Zenkovec je padla po stopnicah in si zlomila desno nogo.

C. M. iz Veržaja je padla s kolesa, pri tem si je zlomila desno roko v zapetju.

F. J. iz Murske Sobote je padla po stopnicah in si zlomila desno stegnenico.

Mali OGLASI

CENA MALIH OGLASOV: do 10 besed 150 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din. MED DVE CRTI: beseda 20 din, ženitveni oglasi beseda 30 din, preklicni beseda 35 din. Za oglase, ki so pod šifro oziroma naslov v oglasnem oddelku, se 50 din dodati.

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM, takoj vseljivo, primerno tudi za obrtnika, možno je kupiti z zemljo ali brez, in otroški voziček, globok, tapciran, ugodno prodam. Vprašati pri Trstenjaku Feliks, Središče št. 243. M-307

ENODRUZINSKA HISICA, vseljiva po dogovoru, cena 3.200.000 din, zraven sadno drevje vseh vrst, se prodaja na Poljanah 11, Studenci, Maribor. M-301

MOSKO KOLO »ADLER« št. 1180504 mi je bilo ukradeno z dvorišča Prosim, če kdo ve kaj o njem, naj mi sporoči ali pa ga vrne proti nagradi. Jože Pauko, slaščičarna, M. Sobota. M-303

HISO z gospodarskim poslopljem in 2 ha zemlje prodam. Vprašati pri Angeli Lebarič, Salinci št. 30, Križevci pri Ljutomeru. M-305

HISO z gospodarskim poslopljem v srednjem stanju s sadovnjakom in 30 a zemlje po ugodni ceni prodam. Informacije dobite pri Ivanu Podlesku, Gorica št. 48, p. Puconci. M-289

ENOSTANOVANJSKO HISO, takoj vseljivo v središču Ljutomera, prodam. Poizvedbe v slaščičarni Skrajnar, Ljutomer. M-291

LOVSKO PUSKO Hamerles, kaliber 16, prodam. Franc Poredoš, Narodna banka, Murska Sobota.

2 KONJA, MLADA, MALE PASME, prodam. Anton Tanacek, Vadarci št. 27, p. Bodonci. M-284

KMETIJSKA ZADRUGA KRIZEVCI pri Ljutomeru kupuje vsake količine hrastovih dog — vinskih za izvoz po najvišji dnevni ceni. Natančna navodila glede dimenzij dobite pri naši upravi ali pa pri tov. Jošku Kosiju. M-293

OSEBNI AVTO »OPEL KADET«, letnik 1939, zelo dobro ohranjen, prodam. Cena: 350.000 din. Jože Srebotnjak, Polule, Celje. M-294

»AGROSERVIS« M. Sobota sprejme takoj v službo: AVTOMEHANIKA MOJSTRA za poučevanje vajencev, 5 AVTOMEHANIČOV z odsluženim vojaškim rokom, SEKRE-TARJA PODJETJA. Pogoji: dokončana srednja šola. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. M-296

VARILNI APARAT, v dobrem stanju, prodam, Aleksander Bagar, kovač, Gornji Petrovci. M-285

PISALNI STROJ »ERIKA« v kovčku in radioaparatu »Tesla« prodam ali zamenjam za zidno opeko. Naslov v upravi lista. M-286

KMETIJSKO gozdarsko posestvo KO-ČEVJE, kmetijska uprava MLA-KA potrebuje 20 DELAVCEV in 20 DELAVK za sezonsko delo. Točne pogoje za delo lahko dobite pri Pavlu Siftarju, Puževci št. 57, p. Bodonci. M-306

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM, v dobrem stanju, (električ. napeljava) zraven velik sadovnjak in bregje, ki dajo letno 400 l do-brega vina, 3 večje njive, travnik in 2 gozda, prodam. Precetinci št. 16, p. Bučkovci. M-309

SPREJMEM OTROKA V VARSTVO, vse po dogovoru. Naslov v upravi lista. M-287

MOSKO IN ZENSKO DVOKOLO v odličnem stanju, prodam. Franc Vogrin, Murska Sobota, Vrazova št. 1. M-312

4-TONSKI GUMI VOZ prodam. Vprašati: Gradišče št. 12. M-283

Kmetijsko gospodarstvo RAKICAN, p. Murska Sobota, ima v svoji drevnici pri Gradu na razpolago večje količine PRVORAZREDNIH SADIK sadnega drevja — jabolk in hrušk — po ugodnih cenah.

Upravni odbor Obrtnega podjetja »KROJ« Murska Sobota razpisuje delovno mesto
1. SEFA RACUNOVODSTVA
2. MEZDNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji: pod točko 1. ekonomska srednja šola s petletno prakso ali nižja šolska izobrazba z desetletno prakso v računovodstvu.

Pod točko 2. srednja šolska izobrazba z dveletno prakso v vodenju mezd ali nepopolna srednja šolska izobrazba s petletno prakso in znanjem strojepisja.

Pismene ponudbe poslati na upravo podjetja do 1. apr. 1960. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe pod 1. takoj ali s 1. majem 1960, pod 2. po možnosti takoj.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Trgovskem podjetju »PREKMURSKI MAGAZIN« v Murski Soboti, Zvezna ul. 4

razpisuje delovno mesto TRGOVSKEGA POMOČNIKA(CE) za poslovalnico na Cankovi

Nastop službe 1. aprila 1960 ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Prošnje pošljite na upravo podjetja do 25. marca 1960.

Komisija za postavitve in odstavitev upravnikov KZ pri Občinskem ljudskem odboru Murska Sobota

razpisuje mesto UPRAVNIKA KMETIJSKE ZADRUGE BOGOJINA

Pogoji: nepopolna srednja, srednja, višja ali visoka strokovna izobrazba z najmanj petletno prakso na vodilnem mestu v gospodarski organizaciji.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom, navedbo dose-danje zaposlitve in dokazi o strokovnosti vložite pri ObLO Murska Sobota do 31. marca 1960.

Gradbeno podjetje TEHNIKA V LJUBLJANI, Vošnjakova ul. 8a sprejme v takojšnjo zaposlitev

100 NEKVALIFICIRANIH IN POLKVALIFICIRANIH DELAVCEV
50 KVALIFICIRANIH IN VISOKOKVALIFICIRANIH ZIDARJEV
40 KVALIFICIRANIH IN VISOKOKVALIFICIRANIH TESARJEV
50 ZIDARSKIH VAJENCEV Z DOKONČANO OSEMLETKO

Kandidati za vajence naj pošljejo pismene ponudbe sekretariatu podjetja. Zasluzek ugoden. Vsa dela se izvajajo v akordu in po ekonomskih enotah.

Dne 16. febr. 1960 je Častno sodišče Gostinske zbornice za okraj Murska Sobota kaznovalo gostilničarja

STEFANA KRAMPAČA

iz Apač zaradi neodgovornega odnosa do poklicnih dolžnosti. Imenovani — kljub opozorilom s strani zbornice — ni upošteval predpisov, da mora-jo imeti vsi gostinski obratni poleg alkoholnih in drugih pi-jač tudi hrano za abonente, ker ni hotel nuditi abonentske hrane učiteljstvu iz Apač.

Izjavil je, da tudi v bodoče ne bo nudil manjšemu številu abonentov hrane.

Stefan Krampač s tem krši dobre poslovne odnose oziroma običaje in ne upošteva sklepov organov zbornice, za-radi česar mu je častno sodi-šče prisodilo javni opomin v lokalnem časopisu in strokov-nem časopisu »Gostinstvo«, za-časni odvzem pravice, biti vol-jen v organe zbornice za do-bo 1 leta in povrnitev vseh stroškov postopka.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI M. Sobota od 7. do 12. marca 1960.

Lina Friškič, iz Predanovec, tret-jič; Marija Bagroš, četrtič, iz Tro-povec; Apolonija Bukvič, petič, iz Tropovec; Vilma Lipaj, drugič, iz Ivanjševce; Terezija Spiclin, drugič, Katarina Kustec, drugič, Marija Za-lig, Terezija Pozderec, Rozalija Hor-vat, Martin Tkalec, Marija Horvat, Olga Ternar in Rozina Smodiš, vsi iz Crensovec.

V imenu bolnikov se vsem daro-valcem krvi najlepše zahvaljuje

Transfuzijska postaja M. Sobota

Oglas v Pomurskem vestniku gotov uspeh!

SVET ZA SOLSTVO OBLO LJUTOMER razpisuje VPIS V ODDELEK ZA ODRASLE pri osnovni šoli Franceta Prešerna Ljutomer.

V prvi tečaj se sprejmejo kandidati, ki so končali 4 razrede osnovne šole (za I. in II. razred bivše nižje gimnazije). V drugi tečaj se sprejmejo kandidati, ki so končali 6 razre-dov osnovne šole (za III. in IV. razred bivše nižje gimnazije). Prijave sprejema osnovna šola Franceta Prešerna Ljuto-mer vsak dan v dopoldanskih urah. Tečaj traja 6 mese-cev in se prične 1. aprila 1960. — Kandidati se naj pri-javijo s tiskovino »PRIJAVA ZA VPIS V SOLO«, kol-kovano s 50 din državne takse, kateri naj priložijo zad-nje šolsko spričevalo.

ROK ZA PRIJAVE JE 31. MAREC 1960.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih raz-merij pri Splošnem gradbenem podjetju »KONSTRUKTOR« Maribor, Sernčeva ulica št. 8

sprejme večje število

zidarjev, tesarjev, železokrivcev in nekvalificiranih delavcev na gradbišča v Mariboru

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Stanovanje in hra-na zagotovljena. Plača in terenski dodatek po tarifnem prav-ilniku.

Javite se v personalni podjetja od 6. do 14. ure.

Večje skupine naj predhodno javijo svoj prihod.

MLINSKO PODJETJE ČRNCI-APACE razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za razprodajo osnovnih sredstev Mlina na Muri Hrastje-Mota, dne 24. marca 1960 s pričetkom ob 9. uri.

Proda se:

1. Mlinska zgradba lesene konstrukcije z opeko krsto v izme-ri 5,25 x 3,75 in z zidanim prizidkom, izklicna cena 176.000 din.
2. 8 kom. dvojnih elevatorjev, 2 kom. enojna, izklicna cena 30.000 din.
3. mlinski čoln, izklicna cena 150.000 din.
4. mlinski čoln, izklicna cena 15.000 din.
5. kompletna pogonska vodna naprava, izklicna cena 145.000 din.
6. Razni drugi mlinski stroji so na ogled v Mlinskem pod-jetju Črnči-Apače.

Licitacija bo pri mlinu na Muri — Hrastje-Mota. Intere-senti, ogledjte si jih!

Splošno gradbeno podjetje »ZIDAR« Murska Sobota

razpisuje JAVNO LICITACIJO ZA PRODAJO KAMIONA TAM — PIONIR 3-ton., v dobrem stanju

Licitacija bo 21. marca 1960 ob 10. uri v upravi podjetja Murska Sobota, Kopalniška ul. 3. — Prednost pri nakupu ima družbeni sektor. — Ogled kamiona vsak dan.

Tedenski KOTEDAR

Petek, 18. marca — Edvard Sobota, 19. marca — Jožef Nedelja, 20. marca — Igor Ponedeljek, 21. marca — Benedikt Torek, 22. marca — Vasilij Sreda, 23. marca — Slava Četrtek, 24. marca — Simon

KINO

MURSKA SOBOTA — od 18. do 20. marca franc.-španski barvni cine-mascope film: »Portugalske peri-cee«, od 21. do 22. marca francoski vstavision film: »Ljubezen je na kocki«, od 23. do 24. marca sov-jetski film: »Dvojboj«.

GORNJA RADGONA — od 19. do 20. marca ameriški barvni cinemascope film: »Preko mnogih rek«, od 23. do 24. marca ameriški film: »Mojih šest kaznjencev«.

LENDAVA — od 18. do 20. marca ameriški barvni superscope film: »Dirka za soncem«, od 22. do 23. marca angleški film: »Vreči njene ime s ponosom«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 19. do 20. marca angleški film: »Semenj želja«, 23. marca nemški barvni film: »Ni prostora za div-je živali«.

LJUTOMER — od 19. do 20. marca franc. cinemascope film: »Grenka zmagas«, od 23. do 24. marca sov-jetski barvni cinemascope film: »Vasa Železnovac«.

SLATINA RADENCI — od 19. do 20. marca angleški barvni film: »Smrt na potje«, 24. marca vzhodnonem-ski film »Vražji krogi« (»Požig Reichstaga«).

VIDEM OB SCAVNICI — od 19. do 20. marca francoski film: »Krojač za damec«.

VELIKA POLANA — 20. marca ame-riški barvni film: »Enainštiridesce-ti«.

CEPINCI — 20. marca češki barvni film: »Jan Huse«.

Naznanjamo žalostno vest, da nas je nenadno za-pustil naš preljubi mož, oče, stari oče in brat
FRANC JELOVŠEK
upravnik veleposestva v pokoju in posestnik
dne 12. marca 1960.
Položili ga bomo na zadnji počitek v grobnico v Pe-trovčah pri Celju.
Zalujoča družina Jelovšek
Tešanovci, 13. marca 1960.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razme-rij pri Trgovskem podjetju na veliko »POTROŠNIK« v Mur-ski Soboti razpisuje

1. DELOVNO MESTO RACUNOVODJE PODJETJA
2. DELOVNO MESTO FINANCNEGA KNJIGOVODJE
3. DELOVNO MESTO BLAGOVNEGA KNJIGOVODJE

Pogoji: pod tč. 1., 2. srednja strokovna izobrazba in 5-letna praksa na delovnem mestu, pod tč. 3. srednja strokovna izo-brazba ali nepopolna srednja strokovna izobrazba z nekaj let prakse.

Plača po tarifnem pravilniku, oziroma dogovoru. Prošnje na-sloviti na upravo podjetja s kratkim življenjepisom in na-vedbo dose-danje zaposlitve. Nastop službe takoj ali po do-govoru. Prošnje se bodo sprejemale in upoštevale do 31. mar-ca 1960.

Splošno mizarstvo »LEDAVA« v Murski Soboti sprejme večje število

MIZARSKIH POMOČNIKOV za delavnico v Murski Soboti in za obrat Gornji Petrovci

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razme-rij pri podjetju »OPEKARNA PUCONCI« razpisuje na podlagi 23. člena Pravilnika o delovnih razmerjih

delovno mesto BLAGAJNICARJA-KE.

Pogoji: nepopolna srednja šolska izobrazba z nekaj let prakse.

Plača po tarifnem pravilniku. — Interesenti naj vložijo pi-smene prošnje pri upravi podjetja do 23. marca 1960. — Na-stop službe takoj ali po dogovoru.

Naročnike »POMURSKEGA VESTNIKA« prosimo, da čim-prej v celoti poravnajo naročnino za leto 1960.

Novim naročnikom pošljamo časopis le po vplačilu naroč-nine na naš tekoči račun pri KB 605-20

Desanka, TRIDESET LET SREČNO POROČENA KOT DRAGOTIN

V KNJIGI ROJSTEV GA SE VEDNO VODIJO KOT — ŽENSKO

Zgodbe, ki jih piše življenje, so pogosto zelo zanimive, čeprav zvenijo nekatere malone neverjetno. Tako je tudi z Dragotinom Stanovljom, ki ga v knjigi rojstev vodijo kot žensko, čeprav bo kmalu slavil 50-letnico srečnega zakona in bo čez dve leti odšel v pokoj.

V zakonu dveh kmečkih ljudi iz Kneževih Vinogradov Dušana in Emilije Stanovlj se je rodil 11. marca 1907 drugi otrok. Zivahna Desanka je naglo rasla in se lepo razvijala. Stopila je v osnovno šolo, toda ni je dokončala. Starši so jo poslali služiti k tamkajšnjemu mizarju Milanu Strbiču.

Vse do osemnajstega leta Desanke sploh niso zanimali ženski posli, ki so jih opravljale vse nje vrstnice. Ves prosti čas je prebivala v družbi svojih vrstnikov. Igrala se je in pretepalala z njimi. Dekleta — »sharambaše« — so se tovaršili ball, ker so običajno kotalili v pretopih z njo z bankami.

Nekega dne pred tridesetimi leti se je Desanka pojavila na vasi na splošno presenečenje staršev in vaščanov v moški obleki. Izbrala si je tudi novo ime — Dragotin. Toda tudi pri tem ni vse ostalo. Se večerjaje dekle se je pričelo smukati okrog deklet Dragotin se je zaljubil v najlepše dekle v vasi. Tudi Smilja Savič, sedem let mlajša od svojega snubca ni ostala ravnodušna. Pričela sta misliti tudi na zakon. Smilje ni nič motilo, da je bil

njen izvoljenec njena dočetrjajša prijateljica. Toda njeni starši so se tej zvezi odločno zoperstavili. »Ali naj se naša hči poroči — z žensko...?« Tako so modrovali.

Zaljubljeni mladi par pa je vendarle našel rešitev. Smilja je neke noči skrivaj pobegnila z Dragotinom. Ob zori iste noči se je zbrala pred Dragotinovo hišo Smiljina rodbina. Oboroženi s sekirami in puškami so ljudje grozili, da bodo s silo odpeljali Smiljo domov. Potem, ko jih je Smilja energično odbila, so se vrnili na svoje domove, kajpak praznih rok.

Da ju Smiljini starši ne bi vsak dan nadlegovali, sta se izvoljena odločila, da se bosta poročila. Tu sta našla na resno in, na videz, nepremostljivo težavo. Dragotin je bil v knjigi rojstev vpisan kot žensko. Sklenitev zakona je v takšnem primeru nemogoča. Tedanji matičar in občini si je dolgo belil glavo. In našel je izhod. Pred njim sta izvoljena sklenila zakonsko zvezo.

Ceprav brez otrok, živita Dragotin in Smilja v srečnem zakonu. On se je zaposlil kot logar in čez dve leti bo lahko stopil v pokoj. Kadar je za službo potreboval izveleček iz rojstne knjige, je imel Dragotin nepriklone, ker ga še danes vodijo kot žensko. V kolikor tega ne bodo na neki način popravili, bo imel težave tudi pri odhodu v pokoj.

Sele ko je minila dolga vrsta let, so se Smiljini starši pomirili z dejstvom, pred katerega jih je postavila hči Smilja.

NAJDRAŽJA BRZOJAVKA

Dve besedi iz neke brzajavke, poslani iz Brčkega, stanejo milijon in petdesetstisoč dinarjev. Stvar je prišla že pred Vrhovno sodišče FLRJ v Beogradu. Naposled so ugotovili, da je škodo povzročil odgovorni uslužbenec pošte v Dubrovniku.

Stvar je tekla tako. »Sadjar« iz Brčkega je pred dvema leti pismeno vprašal kmetijsko zadrugo v Ulcinju, če ima na prodaj suhe smokve. Omenjena zadruga je brzajavko odgovorila: »Imamo 20 ton prvovrstnih suhih smokv. Cena 100 dinarjev za kg. Sporočite, koliko potrebujete.« Zadruga je plačala tudi odgovor 10 besed.

28. oktobra 1938 je poslal »Sadjar« kmetijski zadrugi odgovor na brzajavko. Odgovor se je glasil: »Pošljite tisoč kilogramov ponujenih smokv sporovozno — »Sadjar«. Stvar pa se je brž zapletla, ko je odgovorni uslužbenec pošte v Dubrovniku popolnoma spremenil smisel brzajavke s tem, da ji je dal naslednjo vsebino: »Kmetijski zadrugi Ulcinj. Pošljite ponujene smokve sporovozno. »Sadjar«. Ker naj bi bila to brzajavka 10 besed, je uslužbenec pošte v Titogradu, ki jo je sprejel, s teleprinterjem sporočil nazaj v Dubrovnik. »Vsebinska brzajavka ne odgovarja. Predanih je osem besed namesto deset.« Dubrovnik je prav tako s teleprinterjem sporočil: »Pomota v številu besed, pišite osem.«

In tako se je zgodilo, da je kmetijska zadruga v Ulcinju poslala v Brčko 13.328 kg suhih smokv v vrednosti 1.552.280 dinarjev. Sledila je obilna korespondenca, naposled pa so bile smokve prodane po 48 dinarjev kg, kar je pomenilo izgubo na ceni 695.056 dinarjev. Od ostale vsote je bila plačana ležarina, vkladščena v hladilnici, sodni in ostali stroški, tako da je vse zneslo milijon 56.000 dinarjev. Sodišče je izreklo sodbo v škodo »Sadjar« v Brčkem, ki je obsojen, da plača škodo in stroške 1.056.000 dinarjev. »Sadjar« je pred dnevi plačal vsoto in pripravila tožbo proti pošti Dubrovnik — na pobudo sklepa sodišča.

Nagrada za močno voljo

Se pred osemnajstimi meseci je imel neki mladi francoski filmski režiser 125 kilogramov. Njegova nenaravna debelost je bila posledica bolne tiroidne žleze in hipofize. Zaradi pretirane debelosti se nekaj časa ni mogel niti gibati, zato so ga na delo vozili z vozikom.

O njem je znano, da je imel z enajstimi leti 87 kilogramov. Svoje debelosti se je sramoval, ni pa ničesar ukrenil, da bi se je znebil. Toda v 23. letu se je zaljubil v neko lepoticu — smis Francije 1934. Ta je tudi bila, ki mu je postavila pogoj, da shujša. Mož je vprašal za svet zdravnika. Eden izmed zdravnikov mu je dejal, da lahko shujša, toda pod pogojem, da ne bo pil vode. Do takrat je bil obsojen prebiti dan z majhno količino vode. To je izpil že jutraj, nato pa se je ure in ure mučil zaradi žeje.

Dva polna meseca je prebil naš režiser na vasi in trpel zaradi vode, ki je ni smel piti. Kričal je, jokal, valjal se je po tleh in trpel zaradi nespčnosti. Čez nekaj tednov je že padla njegova telesna teža na 80 kg. Sedaj mu je zdravnik rekel, da s svojo višino — 190 cm — ne sme več

TELEFON V ARKTIKI

Nedavno so dobili Eskimi na Bafinovi zemlji v Arktiki telefon, ki jih povezuje z ostalim svetom. Prvi telefonski razgovor je tekkel iz Ottawe z neko eskimsko časniško agencijo.

izgubiti niti kilograma. Nagrada mu je bila zakon z lepoticu, ki jo je ljubil in s katero igra sedaj v nekem filmu glavno vlogo. Pa naj še kdo reče, da znani francoski rek »Cherchez la femme« ne velja več, vsaj pri Francozih... »La femme« pomeni v francoščini — ženska.

DROBNE ZANIMIVOSTI

ZENA — AKTIVEN LOVEC

Znano je, da se žene redko ukvarjajo z lovom. Mnogim je celo neprijetno, ker so njihovi možje lovci. Toda Delveta Mahmudović, upokojenka iz Tešaja, ni samo redni član lovskega društva v svojem mestu, temveč je tudi aktiven lovec. Ne izpusti nobene priložnosti, da ne bi odšla, skupno z domačimi lovci, na lov. Delveta ima svoj lovski pribor in dobre lovske pse.

ZVESTI PES

Nekega dne se Momir Vasiljevič ni več vrnil iz gozda, kamor je odšel sekati drva. Zato pa se je jutraj pojavil na dvorišču njegov pes. Zalostno je zavijal in stalno tekel proti vratom. Domači so brž uganili, kaj pes hoče. Gospodarjeva žena je odšla za psom v gozd, kjer je našla mrtvega moža. Pes je vso noč strážil mrtvega gospodarja, ki je umrl naravne smrti. Zapusil ga ni niti tedaj, ko so gospodarja prenesli v vas. Sedaj se pes večinoma mudi na gospodarjevem grobu.

ZASEBNO STANOVANJE — VOJNI MUZEJ

Beograjski profesor v pokoju Stevan Roca hrani že več kot 30 let dva prazna topovska naboja iz Kumanovske bitke in s kajmakčalana. Profesor Roca ima tudi bogato zbirko polnih in praznih nabojev, ostrog in drugih predmetov, nabranih med vojno v kajmakčalanskih rovih. Zanimivo je dalje, da hrani tudi več originalnih fotografij s prvega pohoda Poilusa d'Orient iz Francije na Kajmakčalan, s proslave 500-letnice Kosovski bitke in drugih pomembnih praznov. Okrog sto diapozitivov o Prvi svetovni vojni je prav tako last profesorja Roca.

KOVAC, KI PODKUJE — JAJCA

Milutin Ristić iz Zajčara je mojster treh obrti. Ko so ga pred časom prijatelji dražili, naj podkuje za spremembo tudi jajce, je poskušal še to. Ambiciozni mojster je naredil miniaturno podkve, skubal jajce in ga skušal »podkovati«. Prvi poskus ni uspel, ker se je lupina zlomila. Drugi poskus — z nekuhanim jajcem — je uspel. Mojster iz zabave še danes podkuje kakšno jajce. Podkovano jajce lepo izgleda in je zanimiv okras v hiši.

Makaroni osvojili nordijske dežele

Makaroni, špageti in druge testenine slovijo že dolgo kot specialitete sredozemskih dežel. Zadanja leta pa so postali makaroni popularni tudi v severnih deželah, zlasti na Švedskem. Tako so pred nedavnimi zgradili na nekem otoku pri Stockholmu ogromno tovarno makaronov, ki sodi med največje na svetu. Tovarna izdelava dnevno 15.000 kg makaronov, špagetov in drugih testenin. Kmalu se bo njena proizvodnja povečala za 5.000 kg dnevno.

Svedsi so sprejeli makarone kot svojo jed, niso pa sprejeli italijanskega načina pripravljanja. Svedje namreč uživajo makarone s krompirjem, peso, kosi slane polenovke in drugih rib in vse to dobro potresejo s — sladkorjem.

Tudi okusni italijanski špageti niso doživeli na švedski »krožnik« nič boljše usode. Svedsi jih jedo namreč z jajci, začinjajo pa jih s posušeni slaniki in nato polijejo z obvezno omako iz sladkorja.

Giempel pa je razvil veliko dejavnost. Kmalu mu je uspelo stopiti v stik z že obstoječo vohunsko mrežo v ZDA in z njeno pomočjo odkriti, kakšne eksperimente opravljajo v američkem atomskem centru. Tedaj je tudi poslal sporočilo.

Ko je čakal odgovor, ga je slučajni incident skoraj stal glavo. Taksi, s katerim se je nekega večera peljal, je povozil neko staro. Ni smel čakati policije. Skočil je iz avta in se skušal pomagati v množico zbranih ljudi. Nekaterim je to postalo sumljivo in stekli so za njim. Le s težavo mu je uspelo pobegniti.

Nekega dne je šlišal po radiu naslednje opozorilo poslušalcem: »Išče se Howard Green, v resnici Erich Giempel, nemški vohun...« Sledil je njegov osebni opis, po katerem ga je lahko spoznal sleherni mimoidoči. Policija je aretirala Billija Capellowe, ki je vse priznal.

Čez nekaj dni je prišel v roke policiji tudi Erich Giempel. Ujeli so ga pred nekim kioskom, medtem ko je kupoval časnik. Obsojili so ga na smrt s streljanjem.

Dvanajstega aprila 1945 je umrl predsednik Roosevelt. Po tradiciji so odložili izvršitev vseh smrtnih kazni za mesec dni. Tri dni pred potekom roka, 9. maja, je Nemčija kapitulirala. Tedaj se Giempelu smrtno kazen zamenjali s časovno, 25. julija 1955 pa so ga pustili na svobodo.

ODHOD PRVE JUGOSLOVANSKE HIMALAJSKJE ODPRAVE

Po dolgotrajnih pripravah je krenila v Indijo prva jugoslovanska himalajska odprava pod vodstvom Staneta Kernika. Razen njega so v odpravi še Ciril Debeljak, Marjan Keršič—Belač, Aleš Kunaver, Ante Mahkota in zdravnik dr. Andrej Robič. Odprave se udeležuje tudi posebni dopisnik »Dela« in »Tedenske tribune« Zoran Jerin.

Odprava ima za seboj dolgotrajne in skrbne priprave.

To je razumljivo, saj bo morala prenesti na himalajske vrhove vsak kilogram hrane na plečih, pa ne le hrane, tudi goriva in najnujnejše opreme. Vsega tega se je nabralo dve toni in pol. Ogromno časa je terjal samo študij prehrane, pri čemer je odpravi znatno pomagal Higienski zavod v Ljubljani in še prav posebno univerzitetni docent dr. Bonač. Vso koncentrirano in konservirano hrano so prispevala naša podjetja, seveda v najlažji embalaži. Pri tem se je posebno izkazal »Fructal« iz Ajdovščine s številnimi sadnimi koncentraty, mezgami in džemi.

V zadnjih tednih so člani odprave temeljito preizkusili vso opremo, ki so jo vso izdelala naša podjetja. Oprema se je brezhibno izkazala.

Agadirski pekel

Časniki poročajo o doživljajih reševalcev v agadirskem peklu. Tako namreč imenujejo porušeno mesto, v katerem vlada vročina 42 stopinj nad ničlo, pod ruševinami pa je še vedno nešteto trohnečih trupel. Pogosto so bili vojaki in mornarji, zaposleni pri reševanju in čiščenju, prisiljeni opraviti amputacije nog in rok ranjenih, da so jih lahko izveleli na prosto.

Neki mornar je brez pomisleka presekal neko ženo na polovico, da bi iz njene hladnega objema izvelel še živega otroka. Neka Francozinja, ki so jo rešili šele pred dnevi, je naslednjo noč rodila. Neka druga Francozinja pa je sama odkopala svojega mrtvega moža, položila truplo v avto in se odpeljala v smeri Casablanca. Policistom na cesti je izjavila, da hoče pokopati moža na »normalnem pokopališču«. To je le nekaj neverjetnih, a kruto resničnih zgodbic iz agadirskega pekla.

Pes rešil 13 ljudi

Neki psiček je v Milanu rešil trinajst ljudi, da se niso zastropili z monoksidom. Iz peči v enosobaem stanovanju, v katerem je poleg delavca Benedeta Matucija spala njegova žena, deset otrok in neki sorodnik, je uhajal ogljikov monoksid. Prebudil se je samo psiček, ki je pričel lajati. Z laježem je prebudil Matucija. Ta se je s težavo privlekel do vrat in pričel klicati na pomoč. Kmalu nato je prispel rešilni avto in prepeljal vso družino v bolnico.

Mravlje proti gosenicam

V začetku tega leta je večji del italijanskih Alp preplavila neka nova vrsta gosenice bledo-zelene barve, ki uničuje tudi najodpornije gozdove. Poskusi, da bi jih iztrebili s pomočjo insekticidnih plinov, s katerimi gozdove obilno prašajo, so ostali brez uspeha, ker so se gosenice pokazale proti njim popolnoma imune.

Pod Himalajo

Kako nastanejo veliki potresi? Največji potresi v zgodovini

Po sodbi dr. Branislava Milovanovića, profesorja Geološke fakultete v Beogradu, so mnogi kraji sveta stalno ogroženi zaradi potresov. Vsako leto se pripeči, povprečno, okrog 10.000 potresov, od katerih je 110 močnih. Tudi potresi, ki zajemajo oceansko dno, so lahko katastrofalni za primorska naselja. Potres v Tihem Oceanu — v oblasti Sanriku, na vzhodni obali Japonske — je izrazil velikanske valove, porušil 4000 zgradb in ubil 3000 ljudi. Koncem prejšnjega stoletja je doživel Sanriku ponovno opustošenje (27.000 mrtvih in 9000 ranjenih).

Nedavna katastrofa v Agadiru je samo ena v vrsti nesreč, ki so posledica potresov v raznih krajih sveta. Potres v zalivu Sagami, znan po nazivu »veliki japonski potres«, je popolnoma uničil 576.000 zgradb, 126.000 pa jih je delno porušil in poškodoval. Bilanca človeških žrtev je bila 247.000 mrtvih, ranjenih in pogrešanih.

Tridesetega maja je veliki potres v Indiji skoraj popolnoma uničil mestu Kvetu in prelo 100 naselij na prostoru 7000 kvadratnih kilometrov. V Kvetu je od 40.000 prebivalcev, kolikor jih je imela, izgubilo življenje 26.000. Grozovit potres v oblasti Ping-Liang (provincia Kanzu na Kitajskem) — največji potres v zgodovini — je ubil 200.000 ljudi. »Čilski potres« (25. januarja 1959) je bil nekoliko bolj umeren — »samo« 25.000 mrtvih in 50.000 ranjenih. Potresne katastrofe v Turčiji so povzročile, po drugi svetovni vojni, večje škode, kot so jih mnoge dežele pretrpele za časa vojnih razdejanj.

Vzroki, ki povzročajo potrese, so različni. Največji potresi nastajajo pri horizontalnih ali vertikalnih gibanjih v stenastih masah tal. Potres, ki je razdejal San Francisco, je bil posledica horizontalnega premikanja, ki je znašalo okoli 3 m in ga je bilo moč videti

ATOMSKI VOHUN

CLOVEK, KI JE GESTAPU PREDLAGAL SABOTAZO PRVE AMERISKE ATOMSKE BOMBE, JE PRED PETIMI LETI PRIŠEL IZ ZAPORA IN SEDAJ MIRNO ŽIVI V BRAZILIJU

Koncem decembra 1944 je prispelo v glavno centralo Gestapa v Berlinu sporočilo naslednje vsebine: »Američani so s pripravami pri kraju... Čez tri do štiri mesece bodo že lahko vrgli atomsko bombo... Uspelo mi je ugotoviti, kjer opravljajo poskuse. Možna je poskusiti sabotazo. Čakam navodil. Agent 146.«

Vendar ni bilo nobenih navodil. Sporočilo je prispelo v poveljstvo oboroženih sil in tam so ga odložili med akte. Zakaj? Morda niso verovali v verodostojnost sporočila. Sprito kritičnega položaja na evropskih bojiščih tedanjih upravljalci niso imeli časa misliti na tako oddaljene stvari.

Clovek, ki je pred podrugim desetletjem poslal omenjeno sporočilo in je bil pripravljen spustiti v zrak ameriški atomski center, živi sedaj v San Paolu v Braziliji. Stanuje v razkošnem apartmanu v središču mesta z ženo in hčerko. Star je 47 let in je predstavnik velike nemške tovarne traktorjev. Ime mu je Erich Giempel in po stroki je inženir.

Neki mrčne noči v novembru 1944 se je nemška podmornica »U-123« pojavila na površju nekaj stotin metrov od ameriškega kopna. Iz nje sta izstopila dva človeka, sedla v gumijasti čoln in za veslala k obali. Prvi izmed njiju je bil Erich Giempel, nemški tajni agent št. 146, drugi pa Bill Capellowe, dezertir iz ameriške vojske.

Nihče ju ni videl, ko sta pristala na pusti plaži. Tako sta oba vohuna neovirano prispela v New York. Vso pot je Giempel ponavljal v sebi stavke, ki se jih je že zdavnaj naučil na pamet in se jih je moral spomniti tudi v spanju: »Ime mi je Howard Green. Star sem 51 let in odpuščen sem iz mornarice zaradi slabega zdravja. Rojen sem v Bridgeportu.«

Medtem je Capellowe umiral od strahu. Komaj je čakal, da ostane sam. Takoj je prekinil sleherni zvezo z Giempelom in se predal lahkemu življenju, zapravljajoč po nočnih lokalih denar, dobljen od Nemcev.